



COOPERAREA PENTRU DEZVOLTARE

Raport anual 2015
cu privire la asistența externă acordată Republicii Moldova



Acest raport este produsul analizei datelor și informațiilor prezentate de către partenerii de dezvoltare și autoritățile publice centrale ale Republicii Moldova.

Autori - Direcția monitorizare și evaluare a Direcției generale coordonarea politicilor, asistenței externe și reforma administrației publice centrale din cadrul Cancelariei de Stat, sub conducerea Șefului Direcției dl. Valentin Croitoru și echipa: dna. Cristina Gangan, dna. Daniela Solomca, dna. Domnița Hanganu, dl. Alexandru Russu și dl. Alexandru Cazacu.



© Cancelaria de Stat 2016

CUPRINS

Lista acronimelor.....	4
Cuvânt înainte.....	6
Sumar executiv.....	8
I. Introducere.....	9
I.1. Rolul Cancelariei de Stat în cadrul instituțional de coordonare a asistenței externe.....	9
I.2. Dimensiunile coordonării asistenței pentru dezvoltare.....	10
I.3. Restricții.....	10
II. Parteneriatul Global pentru Eficientizarea Cooperării pentru Dezvoltare.....	11
III. Asistența Oficială pentru Dezvoltare (AOD) în anul 2015: tendințe și dinamici.....	18
III.1. Ilustrarea grafică a AOD în funcție de partenerii de dezvoltare.....	19
III.2. Ilustrarea grafică a AOD în funcție de sectoare și instrumente de finanțare.....	22
IV. Profilul Donatorilor.....	24
IV.1. Uniunea Europeană.....	24
IV.2. Statele Unite ale Americii.....	27
IV.3. Banca Mondială.....	29
IV.4. Agențiile Organizației Națiunilor Unite.....	31
IV.5. România.....	34
ANEXE.....	39
A. Sumarul chestionarului de evaluare.	
B. Lista proiectelor de asistență externă în curs de implementare în anul 2015	

ACRONIME

AID	Agenția de Dezvoltare Internațională
AMP	Platforma pentru Gestionarea Asistenței externe
AOD	Asistența Oficială de Dezvoltare
APC	Autoritățile Publice Centrale
BDCE	Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei
BEI	Banca Europeană de Investiții
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BIRD	Banca Internațională de Reconstrucție și Dezvoltare
BM	Banca Mondială
BNM	Banca Națională a Moldovei
BNS	Biroul Național de Statistică
BPN	Bugetul Public Național
CIF	Corporația de Finanțare Internațională
CNP	Consiliul Național de Participare
CP	Cadrul de Parteneriat
CPM	Corporația Provocările Mileniului
DAC	Clasificatorul Asistenței pentru Dezvol-tare
ENPARD	Suport pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală
ESRA	Stimularea Economică a Zonelor Rurale

FMI	Fondul Monetar Internațional
GIZ	Agencia de Cooperare Internațională a Germaniei
GPEDC	Parteneriatul Global pentru Eficientizarea Cooperării pentru Dezvoltare
IPA	Instrumentul de Asistență pentru Preaderare
MFP	Managementul Finanțelor Publice
OCDE	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
ONG	Organizație non-guvernamentală
ONU	Organizația Națiunilor Unite
PAC	Proiectul de Ameliorare a Competitivității
PIB	Produsul Intern Brut
PNUD	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
RM	Republica Moldova
SIGMA	Susținerea Îmbunătățirii Sistemului de Guvernare și Conducere
SUA	Statele Unite ale Americii
TAIEX	Instrumentul UE de Asistență Tehnică și Schimb de Informații
TVA	Taxa pe valoare adăugată
UE	Uniunea Europeană
UNDAF	Cadru de Asistență pentru Dezvoltare al Națiunilor Unite
USAID	Agencia SUA pentru Dezvoltare Internațională

CUVÂNT ÎNAINTE

În prezent, asistența oficială pentru dezvoltare (AOD), oferită de către partenerii de dezvoltare, reprezintă un catalizator pentru dezvoltarea economiei naționale, o sursă importantă pentru implementarea proiectelor de infrastructură prioritare, un suport pentru elaborarea politicilor în toate domeniile în contextul armonizării cu acquis-ul Uniunii Europene (UE) și, nu în ultimul rând, o oportunitate pentru fortificarea capacităților instituționale ale autorităților publice.

În anul 2015 una din prioritățile Guvernului Republicii Moldova (RM) a fost elaborarea unor politici și obiective de dezvoltare, care să asigure o coordonare și sinergie mai bună în procesul de programare, implementare, monitorizare și evaluare a asistenței externe prin stabilirea unui larg proces consultativ și dialog între Guvern, sectorul privat și societatea civilă.

Totodată, Cancelaria de Stat a acordat o atenție sporită creșterii permanente a capacităților de absorbție a asistenței externe, precum și asigurării transparenței și complementarității în procesul de coordonare a asistenței externe. Evidențiem că, domeniile prioritare a asistenței externe sunt, în mare parte, determinate de Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2020” și de angajamentele asumate conform Acordului de Asociere RM-UE.

În scopul asigurării unei mai bune coordonări a ajutorului extern acordat țării noastre, Guvernul a aprobat Hotărârea Guvernului nr. 561 din 19.08.2015 “cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare a asistenței externe acordate Republicii Moldova de organizațiile internaționale și țările donatoare”, care are ca obiectiv creșterea eficienței, eficacității și durabilității asistenței externe.

Hotărârea vizată stipulează clar apartenența la angajamentele pe plan internațional în domeniul eficientizării asistenței externe, precum Declarația de la Paris (2005), Agenda de acțiuni de la Accra (2008), Angajamentele de la Busan (2011) și Comunicatul de la Mexico (2014). Pentru implementarea acestor angajamente, Republica Moldova trebuie să preia și să conducă procesul de stabilire a cadrului de monitorizare național, pentru a urmări progresele și a promova responsabilitatea reciprocă.

Anul 2015 a fost unul dificil pentru țara noastră la capitolul asistenței externe, cu mai multe provocări și rezerve, care, privite, printr-o altă optică, pot fi interpretate drept oportunități pentru o programare, implementare, monitorizare și evaluare a AOD mai eficientă și realistă.

Valoarea AOD în 2015 a scăzut cu 26,7% față de 2014, cauza de bază fiind suspendarea finanțării programelor de suport bugetar din partea UE și Băncii Mondiale. Totodată, implementarea altor forme de asistență externă, disponibilă Republicii Moldova în 2015, a fost continuată. Menționăm că, în atragerea asistenței externe Guvernul a acordat preferință asistenței tehnice și financiare nerambursabile.

În calitatea sa de autoritate națională de coordonare a asistenței externe, Cancelaria de Stat recunoaște importanța consultărilor și dialogului cu comunitatea donatorilor și dorește să exprime gratitudinea sa față de partenerii de dezvoltare, bilaterali și multilaterali, precum și față de autoritățile publice centrale, pentru oferirea informațiilor necesare și suportul acordat la elaborarea prezentului Raport.



Tudor Copaci,
Secretar General al Guvernului
Chișinău, iulie 2016

SUMAR EXECUTIV

Raportul anual 2015 privind asistența externă acordată Republicii Moldova (în continuare - Raport) a fost elaborat în contextul angajamentelor bilaterale de eficientizare a cooperării pentru dezvoltare și a responsabilității reciproce față de atingerea obiectivelor de dezvoltare naționale.

Raportul a fost pregătit de către Direcția generală coordonarea politicilor, asistenței externe și reforma administrației publice centrale din cadrul Cancelariei de Stat, în baza informațiilor primite de la partenerii de dezvoltare, autoritățile publice, precum și a informației prezente în Platforma pentru gestionarea asistenței externe (AMP), accesibilă online din anul 2014 pe portalul www.amp.gov.md.

Autoritățile publice centrale au prezentat informațiile privind gestionarea asistenței externe în baza anexei nr. 2 a Hotărârii Guvernului nr. 561 din 19.08.2015 „cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare a asistenței externe acordate Republicii Moldova de organizațiile internaționale și țările donatoare”.

Obiectivul prezentului Raport constă în creșterea eficienței, eficacității, impactului și durabilității asistenței externe acordate Republicii Moldova, precum și sporirea transparenței, relevanței și volumului de informații cu privire la programarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea asistenței, disponibile autorităților de stat, partenerilor de dezvoltare și publicului larg.

Raportul conține o descriere a celor 10 indicatori de bază și a rezultatelor atinse la nivel național în 2015, asumate față de Parteneriatul Global pentru Eficientizarea Cooperării pentru Dezvoltare, Moldova fiind printre primele 5 țări din lume, care și-au onorat angajamentele față de parteneriat.

În anul 2015 partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova au raportat debursări de aproximativ 331,6 mil EUR sub formă de AOD, dintre care doar 247,4 mil EUR au fost racordați ca fiind pentru sectorul guvernamental. Pe parcursul perioadei de raportare s-au inițiat peste 100 de proiecte noi.

Raportul se axează pe AOD, precum și creditele neconcesionale acordate Republicii Moldova și înregistrate în AMP a Cancelariei de Stat. Altă asistență externă acordată Republicii Moldova, spre exemplu, asistența umanitară, asistența pentru sectorul privat, etc. nu este inclusă în acest raport.

În anul 2015 cel mai mare partener de dezvoltare a Republicii Moldova a fost Statele Unite ale Americii, acesta fiind ultimul an de implementare al Acordului Compact pentru perioada 2010-2015. Alți parteneri de dezvoltare semnificativi sunt Uniunea Europeană și Banca Mondială.

I. INTRODUCERE

I.1 Rolul Cancelariei de Stat în cadrul instituțional de coordonare a asistenței externe

Asistența externă, acordată de comunitatea internațională, continuă să joace un rol important în dezvoltarea socială și economică a Republicii Moldova. Problematica asistenței externe pentru dezvoltare este extrem de actuală și de complexă. În plus, reorientarea procesului dezvoltării către aspectele sociale și cele ce țin de calitatea vieții plasează politica ajutorului extern într-o nouă lumină.

În scopul asigurării unei mai bune coordonări a ajutorului extern acordat țării noastre, pe data de 19 august 2015, Guvernul a aprobat Hotărârea Guvernului nr. 561 “cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare a asistenței externe acordate Republicii Moldova de organizațiile internaționale și țările donatoare”. Hotărârea a actualizat/complementat precedentă Hotărâre a Guvernului nr. 12 din 19.01.2010 și stipulează în mod expres apartenența (subscrierea) la angajamentele pe plan internațional în domeniul eficientizării asistenței externe, precum Declarația de la Paris (2005), Agenda de acțiuni de la Accra (2008), Angajamentele de la Busan (2011) și Comunicatul de la Mexico (2014).

Hotărârea vizată, de asemenea, prevede exercitarea de către Prim-ministru a funcției de Coordonator național în domeniul asistenței externe, iar direcționarea și corelarea asistenței externe pentru realizarea priorităților naționale de dezvoltare social-economică, precum și pentru utilizarea eficientă și eficace a acesteia, revine Comitetului Interministerial de Planificare Strategică (CIPS).

Platforma pentru Gestionarea Asistenței externe - AMP, accesibilă online pe portalul www.amp.gov.md, lansată oficial pe data de 27 ianuarie 2014, de către Cancelaria de Stat, cu suportul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și al companiei Development Gateway, a fost funcțională în anul 2015 cu peste 8000 de vizitatori unici în anul de referință. Platforma are scopul de a spori transparența utilizării asistenței externe, responsabilitatea în gestionarea și valorificarea resurselor financiare de care beneficiază Republica Moldova, precum și de a asigura o mai bună informare a societății vizavi de modul în care sunt cheltuite.

Hotărârea de Guvern nr. 246 din 08.04.2010 „cu privire la modul de aplicare a cotei zero a TVA la livrările de mărfuri, servicii efectuate pe teritoriul țării și de acordare a facilităților fiscale și vamale pentru proiectele de asistență tehnică și investițională în derulare, care cad sub incidența tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte” a fost modificată de 6 ori pe parcursul anului 2015. Menționăm că, hotărârea se modifică doar după înregistrarea proiectului/programului în Platforma AMP, iar la fiecare proiect se atașează: copia extrasului din contractul de prestare a serviciilor și/sau a lucrărilor, care conține denumirea contractorului, a donatorului și termenul de valabilitate a contractului, precum și termenii de referință aprobați.

I.2. Dimensiunile coordonării asistenței pentru dezvoltare

Comunitatea internațională recunoaște trei dimensiuni ale procesului de coordonare a asistenței pentru dezvoltare.

Coordonarea donatorilor se referă la mecanisme și aranjamente concrete, agreeate în cadrul comunității donatorilor, prin care să fie eficientizată activitatea acestora în calitate de parteneri în procesul de dezvoltare.

Coordonarea asistenței se referă la mecanisme și aranjamente stabilite, asupra cărora guvernul țării și donatorii au convenit de comun acord pentru a maximiza eficacitatea asistenței externe pentru dezvoltare la nivel național sau sectorial (implicarea pro-activă a partenerilor guvernamentali, stabilirea platformei pentru eficientizarea sistemelor de prognozare contabile și de management al asistenței de către guvern).

Coordonarea procesului (la nivel național sau sectorial) se referă la integrarea unui sistem de coordonare a asistenței în sistemele guvernului național (elaborarea și implementarea politicilor, guvernare, răspundere etc.) care, în final, asigură atingerea rezultatelor de dezvoltare.

Eforturile de coordonare a asistenței sau a donatorilor nu vor atinge rezultate de dezvoltare semnificative dacă nu sunt integrate eficient în structurile și sistemele naționale de planificare a asistenței pentru dezvoltare și guvernare. Cu alte cuvinte, scopul coordonării este de a asigura nu doar „eficacitatea asistenței”, ci și „eficacitatea dezvoltării”.

Toate aceste dimensiuni sunt prezente și relevante pentru Republica Moldova. Odată cu definirea mecanismelor naționale de coordonare a asistenței externe prin Hotărârea Guvernului 561 din 19 august 2015, elementele precum Coordonatorul Național, Coordonatorul de sector, Consiliul sectorial în domeniul asistenței externe și întrunirile lunare ale donatorilor au devenit platforme de cooperare permanente în procesul de coordonare și eficientizare a asistenței externe pentru dezvoltare. Astfel, de exemplu în 2015 au fost organizate 11 ședințe ale donatorilor.

I.3 Restricții

Cifrele privind debursările efectuate către Republica Moldova ar putea fi diferite de cele din rapoartele prezentate de către partenerii de dezvoltare la OCDE/DAC. Aceste diferențe sunt posibile ca urmare a faptului că o anumită parte a asistenței a fost acordată de donatorii bilaterali prin organizații multilaterale, gestionarea s-a efectuat din cadrul oficiilor centrale ale donatorilor, proiectele sunt implementate la nivel regional cu un buget comun pentru mai multe țări, etc.

II. PARTENERIATUL GLOBAL PENTRU EFICIENTIZAREA COOPERĂRII PENTRU DEZVOLTARE

Parteneriatul Global pentru Eficientizarea Cooperării pentru Dezvoltare (GPEDC) este un forum politic, care adună împreună guvernele, organizațiile bilaterale și multilaterale, societăți civile și reprezentanți ai parlamentelor, precum și sectorul privat din întreaga lume pentru consolidarea eficacității și eficienței a procesului de cooperare pentru dezvoltare. Conform acordului de parteneriat din Busan (Republica Coreea, 2011), care se bazează pe o serie de eforturi internaționale pentru a îmbunătăți eficacitatea cooperării pentru dezvoltare, scopul său principal este de a stabili angajamentele și principiile, care stau la baza parteneriatelor, asigurând transparența și responsabilitatea lor.

Aceste angajamente sunt monitorizate cu o periodicitate anuală și evaluate bianual. Primul raport de Progres al GPEDC a fost examinat la prima ședință de Nivel Înalt al Parteneriatului Global din aprilie 2014 (Mexic). A doua ședință de Nivel Înalt al Parteneriatului Global se va desfășura în perioada 28 noiembrie - 1 decembrie 2016 (Nairobi). Monitorizarea are loc în bază de 10 indicatori de performanță agreeți în Declarația comună de la Busan.

Republica Moldova a participat la primul exercițiu de evaluare, de altfel cum a participat și anterior la procesele de monitorizare a Declarației de la Paris 2005 privind eficientizarea asistenței externe.

În octombrie 2015 a fost inițiat cel de-al doilea exercițiu de evaluare a Parteneriatului, la care a participat și reprezentantul Cancelariei de Stat, pentru a obține o actualizare a situației globale ce ține de implementarea angajamentelor din Busan. Rezultatele și constatările principale prezentate în raport vor servi ca un mijloc pentru inițierea unui dialog referitor la cooperarea pentru dezvoltarea mai eficientă la nivel global, regional și național.

Cancelaria de Stat a raportat indicatorii GPEDC pentru anul 2015 în martie 2016. Ca urmare, Raportul de Progres a Republicii Moldova va fi inclus în Raportul Global prelucrat, analizat și compilat de echipa OCDE-PNUD și va fi publicat în noiembrie 2016.

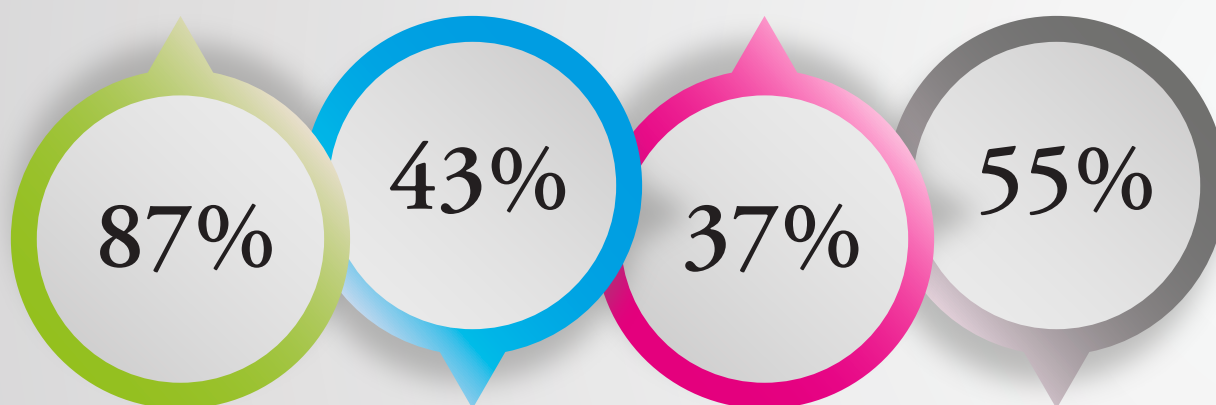
În continuare este prezentată analiza indicatorilor GPEDC:

1). "Cooperarea pentru dezvoltare este axată pe rezultate alineate la prioritățile de dezvoltare ale țării" – gradul de utilizare a cadrului de rezultate al țării de partenerii de dezvoltare. Acest indicator a fost pilotat în 8 țări, inclusiv Republica Moldova, și are drept obiectiv identificarea gradului/măsurii de utilizare a sistemelor naționale de monitorizare a rezultatelor și a datelor statistice naționale.

Procentul tuturor intervențiilor noi, alineate cu obiectivele stipulate în documente strategice ale Guvernului, a constituit 87% pentru anul 2015, ponderea indicatorilor de rezultat care se bazează pe obiective este 43%, iar pe sursele de date furnizate de către sistemele de monitorizare existente sau a serviciilor statistice naționale - doar 37%. Evaluarea ex-post de către partenerii de dezvoltare pentru proiectele implementate a fost efectuată în 55% de cazuri, deoarece sistemele naționale de rezultate sunt utilizate parțial, iar indicatorii de rezultate sunt aplicați foarte puțin.

Proiecte noi alineate cu obiectivele stipulate în documente strategice ale Guvernului

Proiecte noi cu indicatori de rezultat furnizate de serviciile statistice naționale



Proiecte noi cu indicatori de rezultat bazate pe obiective naționale

Proiecte cu evaluarea ex-post efectuată de către partenerii de dezvoltare

Fig 1: Indicatorul 1 GPEDC, %

Sursa: Chestionarul GPEDC

2). "Societatea civilă funcționează într-un mediu ce maximizează implicarea și contribuția acesteia la dezvoltare" - o evaluare preliminară a Organizațiilor Societății Civile (OSC), care permite activarea într-un mediu calitativ.

Permițând organizațiilor societății civile să-și exercite rolul lor de actor independent în dezvoltare, se maximizează contribuția lor la dezvoltare. În raportul global, la acest indicator sunt relate eforturile guvernelor de facilitare a participării Organizațiilor Non-guvernamentale (ONG) în dialogul pe politici prin ajustarea cadrului legal sau instituțional.

În scopul facilitării accesului tuturor părților interesate la informația privind procesul de elaborare și adoptare a deciziilor, pe pagina web oficială a autorităților publice centrale funcționează un compartiment dedicat transparenței decizionale. Astfel, proiectele supuse consultărilor publice sunt plasate pe pagina web a instituției și redirecționate direct pe portalul guvernamental www.particip.gov.md prin intermediul instrumentului „Modulul de participare”.

Totodată, la inițiativa Guvernului Republicii Moldova, în anul 2010, a fost instituit Consiliul Național pentru Participare (CNP), organul care a instituționalizat dialogul între Guvern și societatea civilă, din componența căruia făceau parte 30 de reprezentanți ai societății civile. Durata mandatului era de doi ani. În contextul în care mandatul Consiliului a expirat la începutul anului 2015, în aprilie 2015 au fost inițiate procedurile de organizare a concursului public pentru a selecta membrii Consiliului și modificare a Hotărârii Guvernului nr. 11 din 19.01.2010 “cu privire la crearea Consiliului Național pentru Participare”. Întrucât numărul de solicitări ai participanților la concursul de selectare a membrilor noului CNP era redus (11), instituirea acestuia a fost imposibilă pînă în prezent. Totuși, se urmărește formarea CNP-ului cu participarea membrilor din Parlament, Guvern și societatea civilă.

În anul 2015, în cadrul APC au fost organizate 1073 de întruniri consultative, audieri publice, dezbateri, ședințe ale grupurilor de lucru pe diverse domenii cu participarea reprezentanților asociațiilor și organizațiilor, a cetățenilor, precum și a altor părți interesate, la care au participat peste 6211 de participanți.

3). ”Implicarea și contribuția sectorului privat la dezvoltare”- acest indicator va evalua eficacitatea dialogului public-privat, analizând participarea sectorului privat (întreprinderi locale și străine, mici, mijlocii și mari, asociații de afaceri, camere de comerț) și a sindicatelor în dialogul la nivel național privind strategiile de politici și reformele menite să asigure un mediu favorabil pentru investiții și dezvoltarea sectorului privat.

Conform indicatorilor internaționali pentru anul 2015, Republicii Moldova i-a fost alocat de către GPEDC punctajul de 5,75 din 10, după ce s-a constatat o provocare în elaborarea unei metodologii exacte în acest sector complicat.

Evidențele existente sugerează că inițiativele de promovare a dialogului public-privat au acordat o atenție mai mare asupra eficienței organizaționale și concentrare pe rezultate. În Republica Moldova acest dialog a fost instituționalizat prin crearea Consiliului Economic condus de Prim-ministru (www.consecon.gov.md), finanțat de Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), și proiectul “Consilierea Prim-ministrului Republicii Moldova în domeniul promovării dezvoltării economice”, finanțat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

4). ”Transparență: informația privind cooperarea pentru dezvoltare este publică” - măsura statutului de implementare a standardului comun de către furnizorul de cooperare.

Acest indicator este evaluat pe plan global de către OCDE, care a constatat necesitatea sporirii nivelului comun de angajament și efort din partea partenerilor de dezvoltare, dacă vor să atingă țintele/obiectivele propuse.

Cancelaria de Stat, cu susținerea PNUD și compania „Development Gateway”, la data de 27 ianuarie 2014, a lansat Platforma pentru Gestionarea Asistenței externe, care are drept scop sporirea transparenței utilizării asistenței externe, responsabilizarea în gestionarea și valorificarea resurselor financiare de care beneficiază Republica Moldova, precum și asigurarea unei mai bune informări a societății vizavi de modul în care sunt utilizate acestea. Platforma permite vizualizarea, prin reprezentare grafică, a contribuției donatorilor de asistență externă și sectoarelor beneficiare. De asemenea, platforma oferă o descriere comprehensivă a proiectelor finanțate din resurse AOD. În anul 2015 informația despre circa 1800 de proiecte putea fi accesată pe portalul www.amp.gov.md.

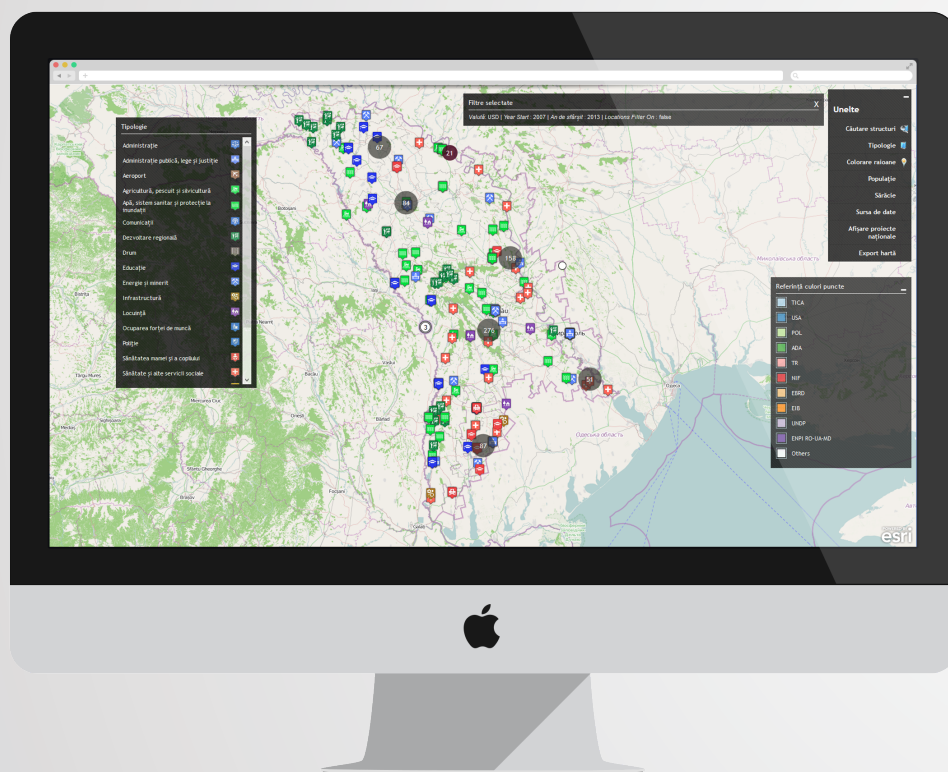


Fig 2: Modulul de poziționare geospațială a Platformei de gestionare a asistenței externe
Sursa: amp.gov.md

Platforma conține următoarele câmpuri: • Titlul proiectului • Descriere • Obiective • Stadiu • Rezultate planificate • Data propusă de începere • Data propusă de terminare • Locul de desfășurare • Alinierea cu prioritățile Guvernului • Sectoare • Costul propus al proiectului • Programul debursărilor • Donator • Instituția beneficiară • Informații de contact.

5). **”Cooperarea pentru dezvoltare este previzibilă”** - (a) anual: ponderea finanțării de cooperare pentru dezvoltare debursată în anul fiscal, care a fost planificată de către partenerii de dezvoltare; și (b) pe termen mediu: ponderea finanțării de cooperare pentru dezvoltare acordată la nivel de țară inclusă în planurile viitoare de cheltuieli estimative.

Conform rezultatelor studiului pentru anul 2015, circa 81% din sumele planificate de către partenerii de dezvoltare pentru sectorul guvernamental au fost debursate în același an în care au fost planificate. Cât privește predictibilitatea pe termen mediu (2016-2018) - 91%. Se constată o îmbunătățire cu o creștere de 40% față de anul 2014, când s-a înregistrat 51%. Partenerii de dezvoltare au întreprins acțiunile necesare pentru a-și proiecta politicile și procedurile astfel ca planurile de cooperare să fie ajustate și comunicate țărilor partenere și altor părți cointeresate în termenii relevanți ai procesului de planificare a cadrului de cheltuieli pe termen mediu.

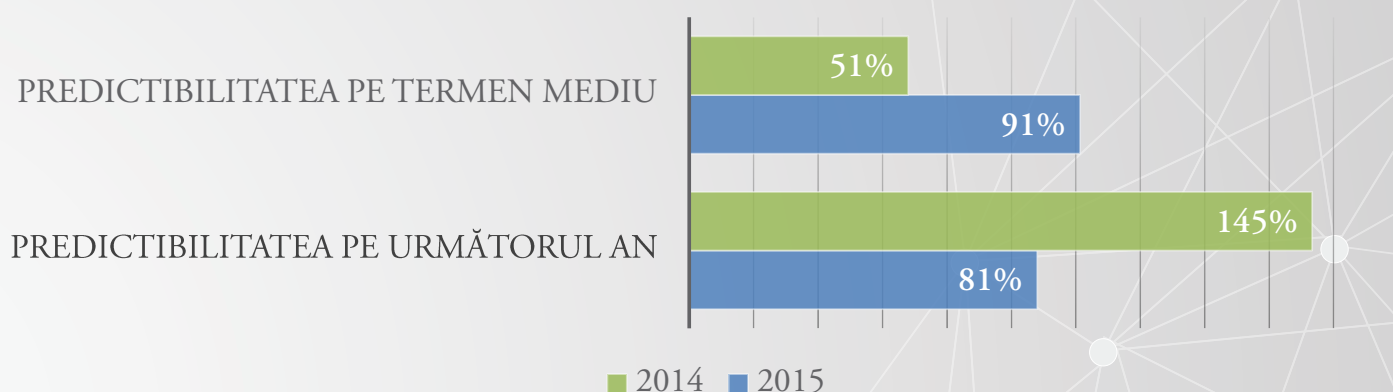


Fig 3: Indicatorul 5 GPEDC, % (100% reprezintă o predictibilitate exactă a valorilor angajate și celor debursate)

Sursa: Chestionarul GPEDC

6). **”Asistența este parte componentă a bugetului supus examinării parlamentare”** - procent din fondurile pentru cooperare pentru dezvoltare programate pentru plăți, care sunt înregistrate în bugete anuale aprobate de legislatura țărilor respective.

În anul 2015, 66% debursări au fost planificate de către Ministerul Finanțelor. Evaluarea acestor rezultate se face cu o deosebită prudență, având în vedere discrepanța existentă în ceea ce se reflectă în bugetul de stat și ceea ce prezintă partenerii de dezvoltare în planurile lor de debursări.

În anul 2015 partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova au raportat debursări de aproximativ 331,6 mil EUR sub formă de AOD, dintre care 247,4 mil au fost racordați ca fiind pentru sectorul guvernamental. Ministerul Finanțelor a constatat intrări din surse externe prin intermediul sistemului trezorerial în valoare de doar 202 mil EUR, diferența fiind cauzată de ocolirea sistemelor naționale de management financiar și procurări.

Este de menționat că, AOD este reflectată în bugetul de stat și poate avea 2 destinații: sub forma unui suport direct bugetului și mijloace pentru implementarea proiectelor investiționale. Suportul bugetar este oferit pentru a asista implementarea de către Guvern a politicilor pentru reducerea sărăciei și creștere economică și este transferat folosind sistemele naționale financiare și de procurări. Folosirea mijloacelor reprezintă un subiect de negocieri cu donatorii, împreună cu condiționalitățile politice atașate la AOD.

Totuși, atunci când AOD este folosită pentru implementarea proiectelor investiționale, de cele mai multe ori, sistemele proprii ale donatorilor sau ale altor organizații de implementare sunt folosite, ocolindu-se sistemele naționale de management financiar și procurări. Această modalitate cauzează discrepanța dintre cele 331,6 mil EUR raportate de donatori și 202 mil EUR raportate de Ministerul Finanțelor. De asemenea, costurile tranzacționale sunt mai ridicate atunci când se ocolesc sistemele naționale, iar, ca rezultat, s-a observat slăbirea instituțiilor naționale, ca urmare a utilizării unităților de implementare, dificil de coordonat, monitorizat și de evaluat eficiența acestora.

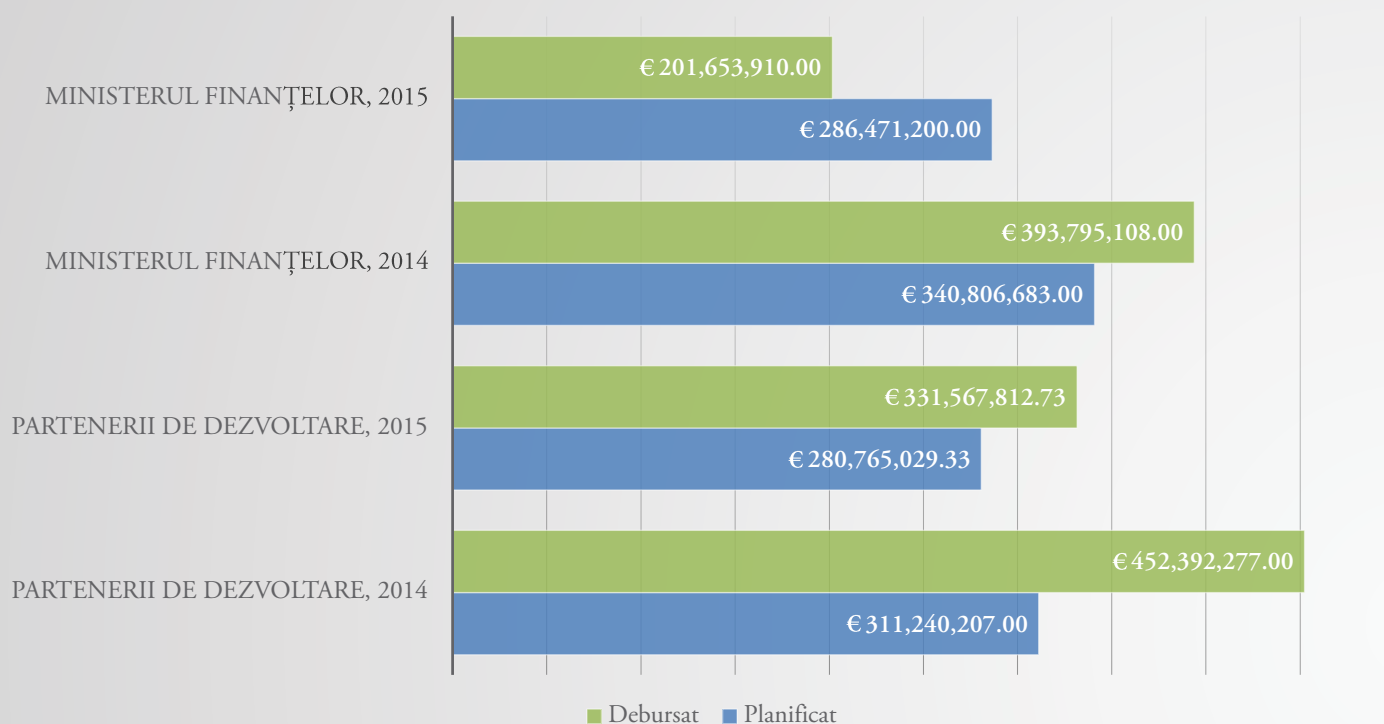


Fig 4: Indicatorul 6 GPEDC, EUR

Sursa: Chestionarul GPEDC, AMP, Ministerul Finanțelor

7). "Responsabilizarea reciprocă a actorilor de cooperare pentru dezvoltare este consolidată prin evaluări inclusive" - procent din țările care întreprind evaluări reciproce de progres în implementarea angajamentelor convenite.

Acest indicator vine să identifice dacă există, la nivel de țară, un mecanism comun de monitorizare a progreselor, dacă sunt stabilite obiectivele de monitorizare a eficienței, dacă această monitorizare are loc în mod participativ și dacă rezultatele acestora sunt făcute publice.

Este de remarcat că, în Republica Moldova aceste mecanisme sunt onorate prin evaluările anuale ale portofoliilor de suport ale partenerilor de dezvoltare. Urmează să fie stabilit în ce măsură Consiliile sectoriale în domeniul asistenței externe, reglementate prin Hotărârea de Guvern nr. 561 din 19.08.2015, sunt funcționale pentru a le spori importanța lor. Rolul acestora este de ajuta Autoritatea națională de coordonare a asistenței externe - Cancelaria de Stat - să definitiveze prioritățile de asistență externă în conformitate cu principalele documente naționale de dezvoltare.

La nivelul proiectelor investiționale și al programelor de suport bugetar, monitorizarea reciprocă este asigurată prin Consiliile de Supraveghere, create pentru a urmări implementarea proiectelor mari.

8). **"Egalitatea de gen și abilitarea femeilor"**- numărul țărilor care au un sistem de monitorizare a resurselor alocate în domeniul egalității de gen și abilitării femeilor.

La acest indicator, Republica Moldova a raportat existența angajamentului politic și instituțional privind evidența datelor bugetare dezagregate pe gen, dar, din păcate, lipsește evidența sistematică și diseminarea datelor. Indicatorul respectiv se regăsește pe Platforma pentru Gestionarea Asistenței externe, dar este problematică monitorizarea acestuia. În acest sens, urmează să mai fie întreprinse măsuri de conformare a sistemului de evidență a datelor dezagregate pe gen.

9). **"Instituții eficiente: sistemele țărilor sunt consolidate și utilizate"**- (a) Calitatea sistemelor de Management Financiar Public (MFP) ale țărilor în curs de dezvoltare; și (b) Utilizarea sistemelor MFP și de procurări naționale.

Utilizarea instituțiilor și sistemelor naționale va fortifica aceste instituții și sisteme, va reduce costurile tranzacționale și va asigura o responsabilitate mai mare la nivel de țară față de cetățeni și Parlament. Conform datelor 2015, indicatorul cu referință la utilizarea sistemelor naționale atinge nivelul scăzut de circa 10 % comparativ cu 37 % în anul precedent. Tendința este negativă față de anul 2014, deoarece suporturile bugetare au fost suspendate și mai puțini parteneri de dezvoltare au utilizat sistemele naționale de management financiar pentru proiectele implementate.

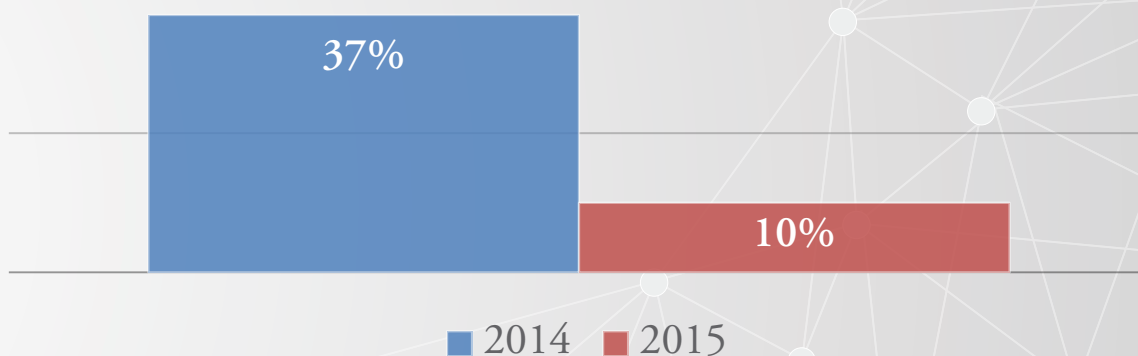


Fig 5: Indicatorul 9 GPEDC, %
Sursa: Chestionarul GPEDC

10). **"Ajutor necondiționat"**- procent din ajutor, care este complet necondiționat.

Cooperarea pentru dezvoltare, care nu este condiționată de o sursă specifică geografică pentru achiziționarea de mărfuri și servicii, permite o aliniere mai eficientă la prioritățile și sistemele naționale și asigură o mai bună valoare a raportului cost-beneficiu. Angajamentul partenerilor de dezvoltare este să asigure o mai bună ne-condiționare a asistenței oficiale pentru dezvoltare. Pe parcursul anului 2015 au fost debursate resurse de la partenerii de dezvoltare în formă de grant în volum de circa 57% din totalul de resurse debursate.

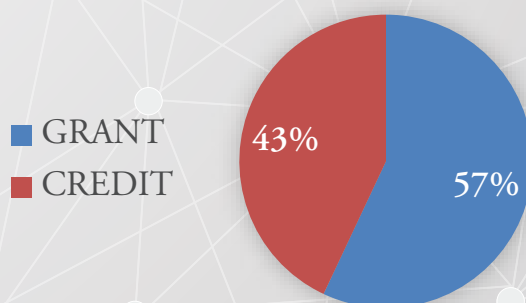


Fig 6: Indicatorul 10 GPEDC, %
Sursa: Chestionarul GPEDC, Ministerul Finanțelor

III. ASISTENȚA OFICIALĂ PENTRU DEZVOLTARE ÎN ANUL 2015: TENDINȚE ȘI DINAMICI

Volumul asistenței externe debursate, ca pondere în PIB se menține pe durata anilor analizați sub nivelul de 10 la sută, cu tendință de diminuare de la 8,25% în 2012 la 5,68% în 2015. Pe de altă parte, ponderea resurselor externe în Bugetul Public Național (BPN) a constituit 21,59% în 2012 și, respectiv, 15,87% în 2015. Totodată, menționăm că, sustenabilitatea bugetar-financiară a Republicii Moldova continuă să depindă de volumul asistenței externe acordate.

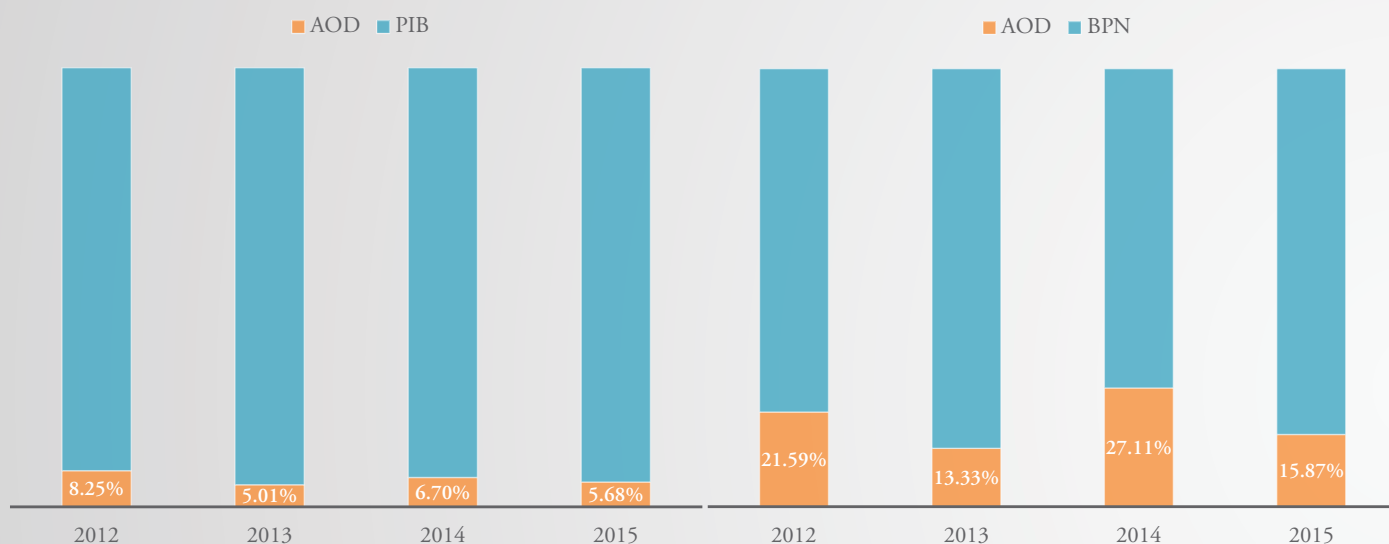


Fig 7: Ponderea AOD în PIB și BPN, %

Sursa: Balanța de plăți, BNS, Ministerul Finanțelor și Partenerii de dezvoltare

Este esențială compararea asistenței externe cu transferurile de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea persoanelor fizice prin intermediul băncilor din Republica Moldova și cu investițiile străine directe, considerate, la fel, fluxuri pentru creșterea economică reală.

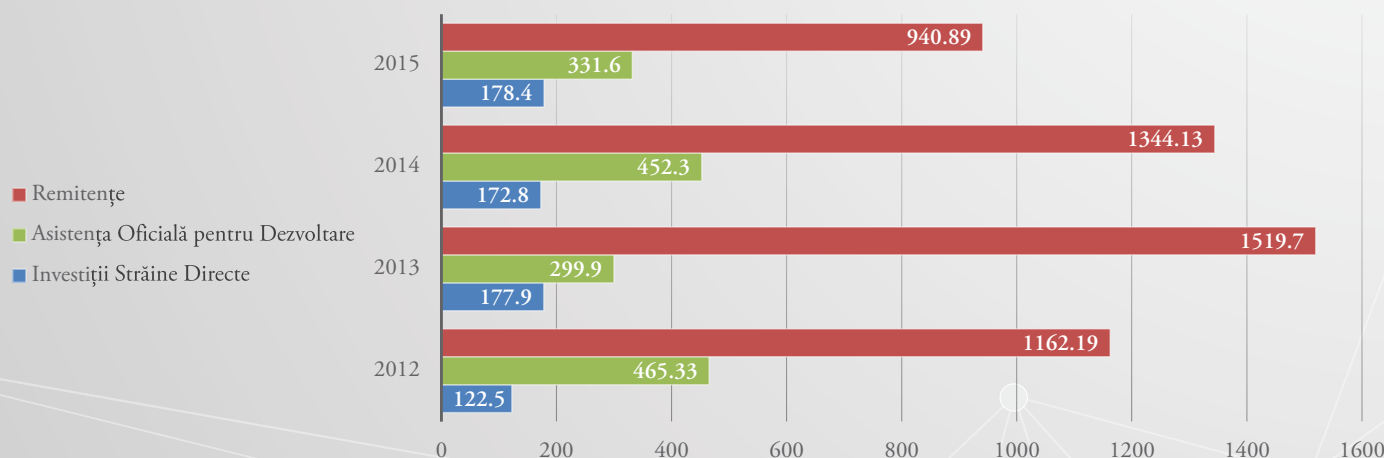


Fig 8: Fluxurile financiare majore pentru Republica Moldova, mil. EUR

Sursa: Balanța de plăți, Ministerul Finanțelor și Partenerii de dezvoltare.

Se constată că remitențele continuă să rămână de circa trei ori mai mari ca volum decât asistența externă pe parcursul perioadei analizate. Totodată în 2015 volumul investițiilor străine directe a fost de 1,9 ori mai mic față de volumul debursărilor AOD pe parcursul anului.

Pe parcursul perioadei 2005-2015, valoarea AOD a înregistrat o tendință de creștere, mărindu-se în 10 ani de circa 3 ori, de la 112 mil EUR la 331,6 mil EUR. În același timp, în perioada vizată, pentru sectorul Guvernamental valoarea finanțării s-a majorat de 3,4 ori, de la 72 mil EUR la 247,4 mil EUR.

Totodată, valoarea debursărilor în 2015, comparativ cu anul precedent, a avut tendință de scădere și anume valoarea totală AOD a scăzut cu 26,7%, iar pentru sectorul Guvernamental - cu 38,4%.

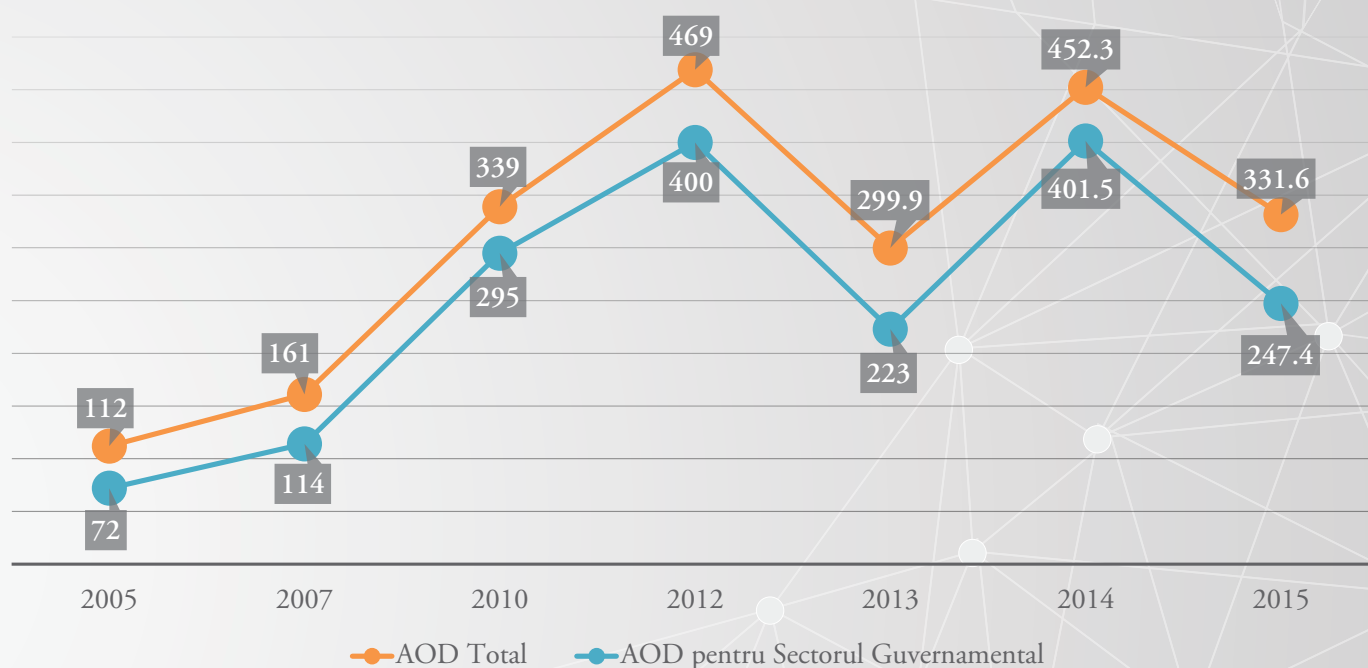


Fig 9: Dinamica debursărilor AOD, mil. EUR

Sursa: Ministerul Finanțelor, Partenerii de Dezvoltare

Reducerea respectivă a finanțării externe în 2015 a fost cauzată de suspendarea programelor de suport bugetar, oferite de către Uniunea Europeană și Banca Mondială, în contextul instabilității politice și crizei financiar-bancare în Republica Moldova.

III.1 Ilustrarea grafică a AOD în funcție de partenerii de dezvoltare

Printre grupul de parteneri de dezvoltare, cu care colaborează Republica Moldova întru realizarea agendei pentru dezvoltare, este de menționat că, în perioada vizată (2012 - 2015), UE și SUA se mențin ca cei mai mari și importanți donatori după volumul debursărilor.

Dat fiind specificul proiectelor și durata acestora de implementare, clasamentul partenerilor de dezvoltare se modifică în fiecare an. Astfel, conform datelor prezentate de partenerii de dezvoltare pentru 2015, topul donatorilor după volumul asistenței debursate este: Guvernul SUA, UE, Banca Mondială, Agențiile Organizației Națiunilor Unite (ONU), Banca Europeană de Investiții (BEI) și România.

Pe parcursul perioadei de raportare s-au inițiat peste 100 de proiecte noi dintre care 70 au fost inițiate cu sprijinul financiar al UE.

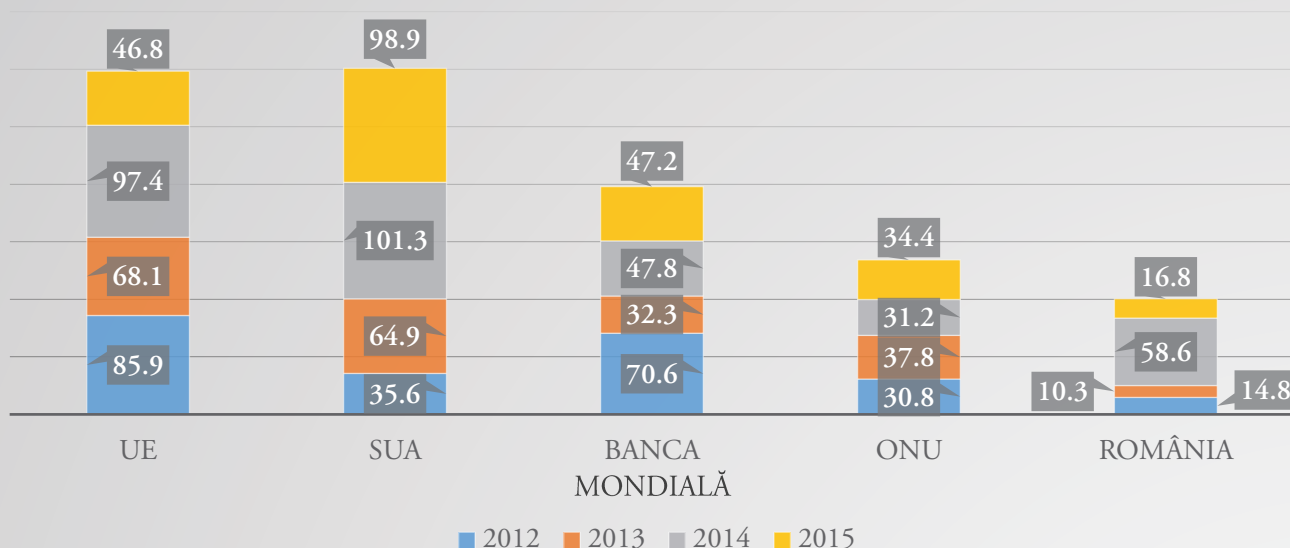


Fig 10: Dinamica debursărilor AOD în funcție de parteneri de dezvoltare, mil. EUR
Sursa: Ministerul Finanțelor, Partenerii de Dezvoltare

În continuare este prezentată informația despre debursările sumelor din partea donatorilor pentru anul 2015, conform datelor prezentate de către partenerii de dezvoltare, Ministerul Finanțelor și AMP.

Menționăm că AOD, de cele mai multe ori, utilizează sistemele proprii ale donatorilor sau ale altor organizații de implementare, ocolindu-se sistemele naționale de management financiar. Această abordare cauzează discrepanța, ilustrată pe grafic, dintre datele raportate de donatori și cele raportate de Ministerul Finanțelor, care reflectă în mediu 53% din datele donatorilor.

AMP nu reflectă integral datele UE și ale Agențiilor ONU, întrucât după includerea valorii totale a fiecărui proiect în parte, beneficiarii nu completează datele debursărilor anuale, astfel reflectând în mediu circa 59% din datele donatorilor. Totodată, o mare parte a valorii AOD, oferită de România în anul 2015, reprezintă burse de studii pentru elevii și studenții din Republica Moldova și nu proiecte.

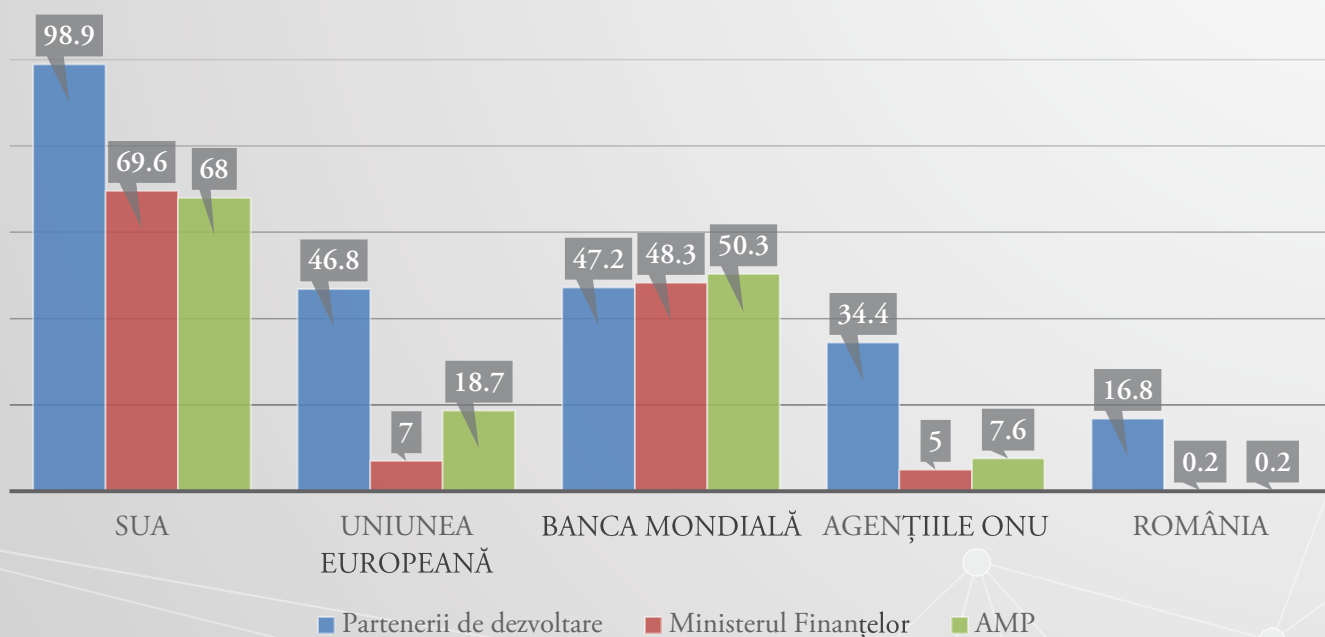


Fig 11: Sumele debursate AOD în anul 2015 din trei surse de informații, mil. EUR
Sursa: Partenerii de Dezvoltare, Ministerul Finanțelor, AMP

Volumul debursărilor AOD pe partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova se prezintă în graficul de mai jos.

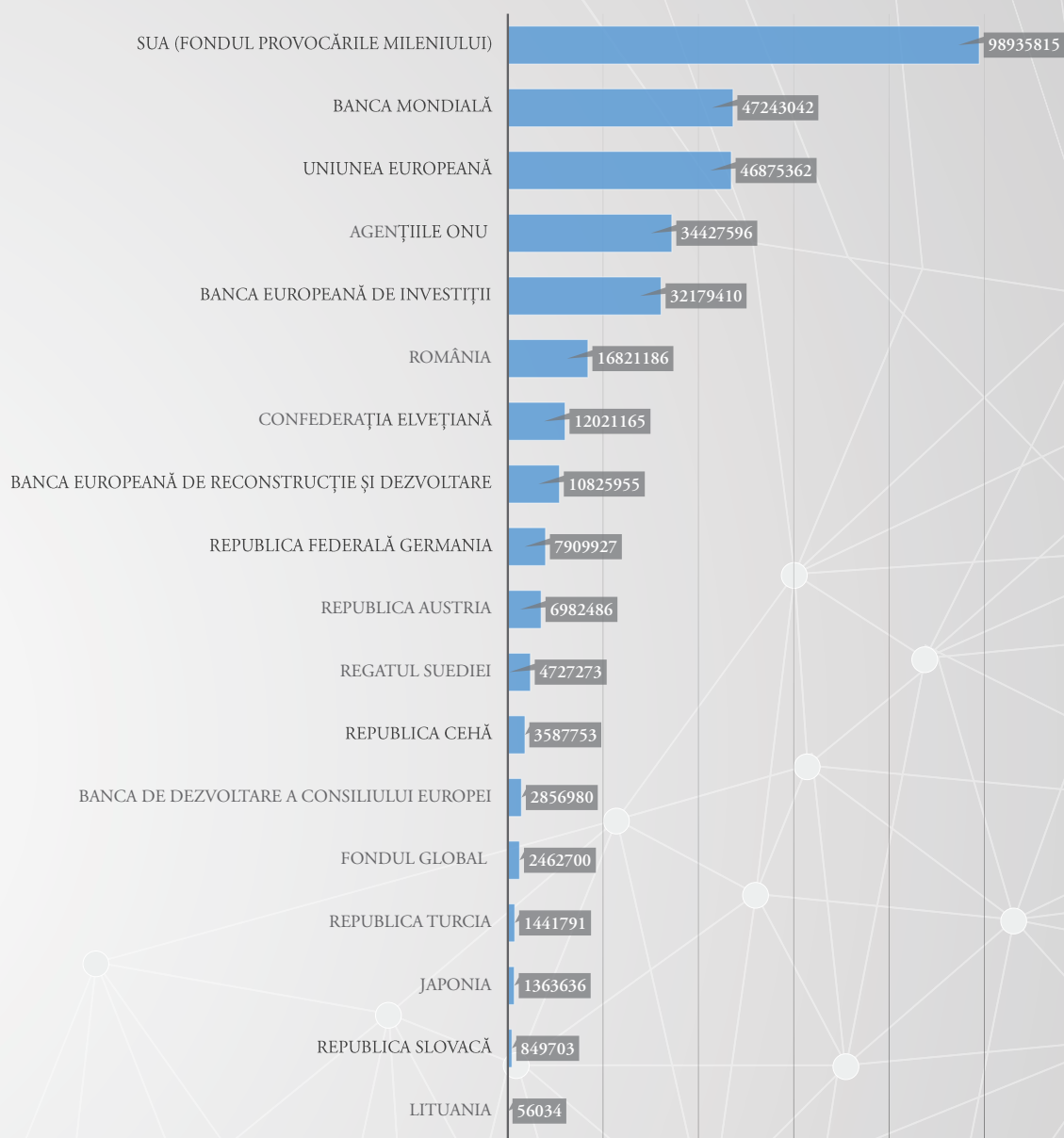


Fig 12: Volumul debursărilor AOD pe partenerii de dezvoltare în anul 2015, EUR*

Sursa: Chestionarul GPEDC*

*Datele pe BEI, BERD, BDCE și Fondul Global sunt preluate de la Ministerul Finanțelor

În Agenda pentru acțiuni de la Accra este specificată necesitatea și angajamentul partenerilor or față de reducerea fragmentării asistenței pentru dezvoltare prin îmbunătățirea eforturilor complementare ale donatorilor, precum și divizarea muncii între donator prin alocare îmbunătățită a resurselor în sectoare și în țările partenere.

Conform situației la 31 decembrie 2015, o rată de circa 83,4% din volumul asistenței externe debursate în Republica Moldova este raportată de 6 parteneri de dezvoltare, iar 16,6% este raportată de către 12 donatori.

III.2 Ilustrarea grafică a AOD în funcție de sectoare și instrumente de finanțare

În anul 2015 principalele sectoare, care au beneficiat de proiectele AOD contractate, sunt: Transport și logistica; Agricultură, silvicultura și pescuit; Sectorul Public, etc.

Ponderea mare a sectorului de Transport și Logistică se datorează proiectului de Reabilitare a Drumurilor Locale, finanțat de Banca Mondială, în valoare de 80 mil USD.

La capitolul Agricultură, silvicultura și pescuit ponderea semnificativă este cauzată de Acordul de finanțare între Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană privind implementarea Programului ENPARD Moldova - Suport pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, în valoare de 64 mil EUR.

Pentru Sectorul Public, Management, Guvernare și Justiție contribuția principală a fost adusă de către Misiunea Uniunii Europene de Consiliere în Politici Publice pentru Republica Moldova, cu un buget total de 13,5 mil EUR.

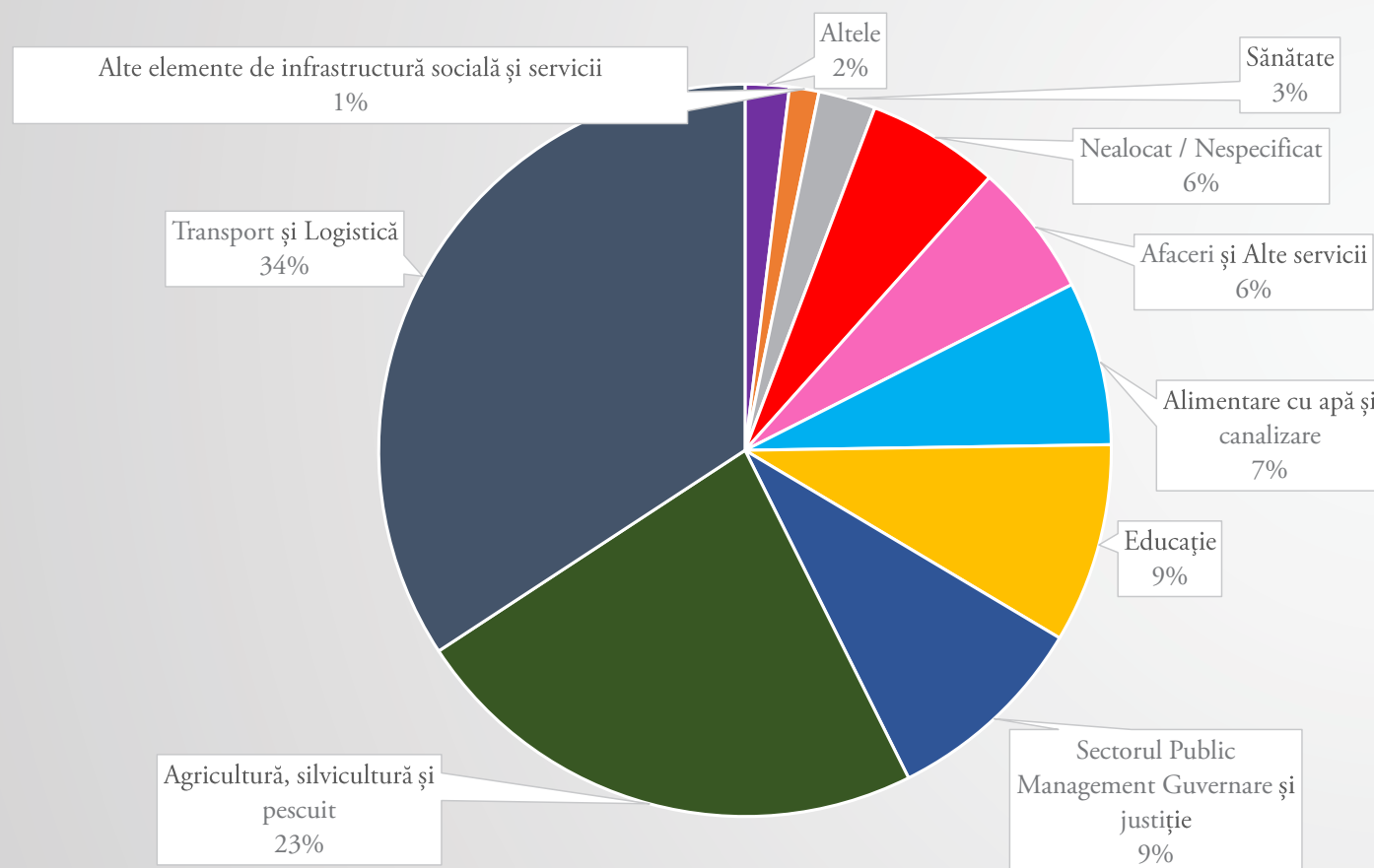


Fig 13: Ponderea AOD contractate pe sectoare în anul 2015, %
Sursa: Cancelaria de Stat

Hotărîrea Guvernului nr. 561 din 19 august 2015 stipulează că „în atragerea asistenței externe Guvernul va da preferință asistenței tehnice și financiare nerambursabile. Guvernul este precaut în contractarea împrumuturilor, în primul rând, acelorora cu un element de grant de minimum 25 procente.”

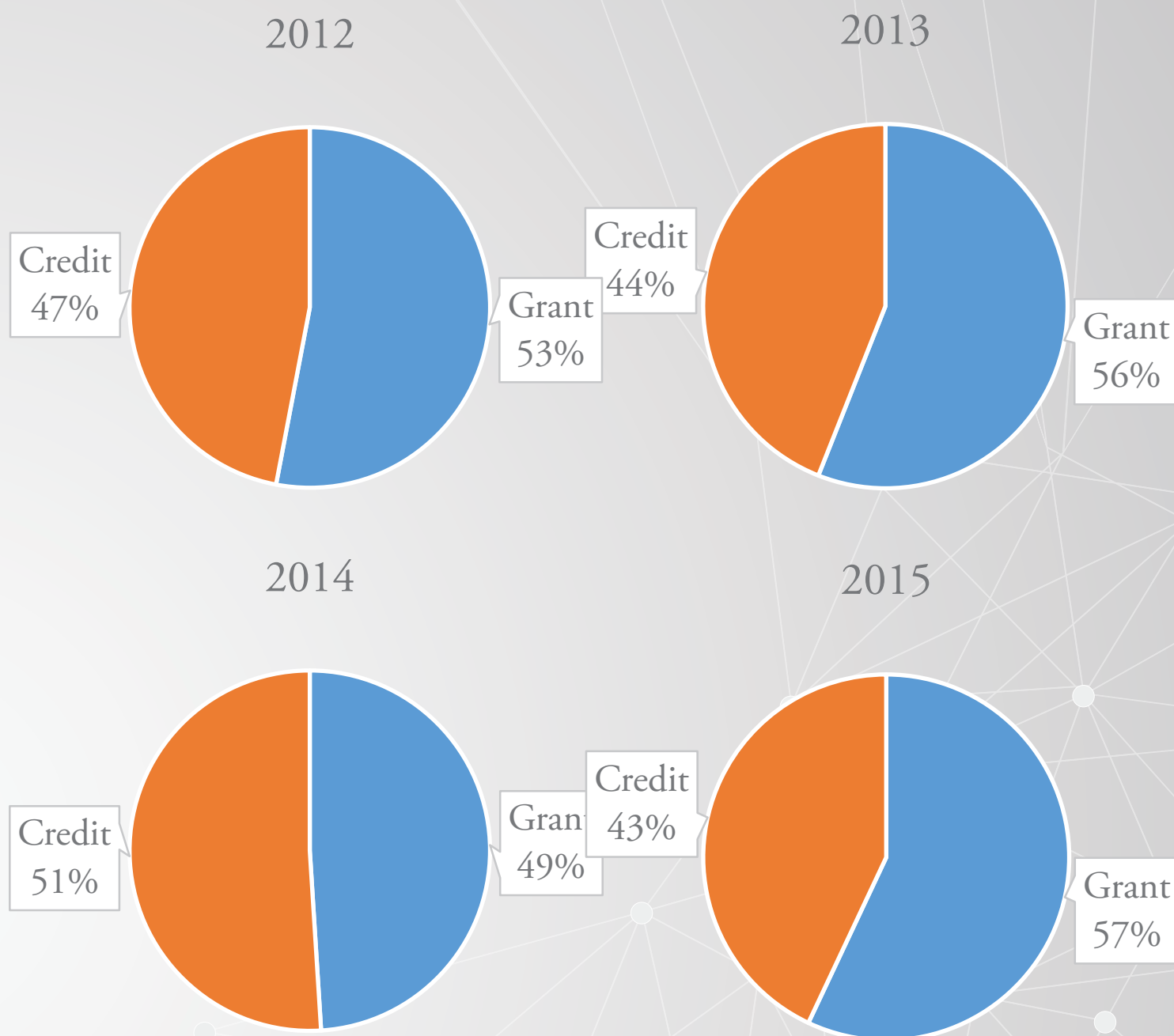


Fig 14: Raportul dintre granturi și credite în funcție de proiecte demarate, %
Sursa: Cancelaria de Stat

Astfel, coraportul dintre granturi și credite înregistrează o tendință pozitivă de creștere a ponderii granturilor și anume cu 8 p.p. (puncte procentuale) în 2015 față de 2014 și, respectiv, cu 4 p.p. în 2015 față de 2012.

În acest context, menționăm că creditele, în mare parte, reprezintă suportul financiar rabursabil, acordat RM pentru realizarea proiectelor mari investiționale în infrastructura drumurilor, agricultură, energetică, apă și canalizare, etc.

IV. PROFILUL DONATORILOR

IV.1 Uniunea Europeană

Chiar și cu rata scăzută de debursare în anul 2015, Uniunea Europeană rămâne a fi lider absolut la capitolul asistenței financiare nerambursabile Republicii Moldova, de la începutul cooperării cu RM oferind peste 840 mil EUR sub formă de grant.

În anul 2015 UE a finanțat 100 de proiecte active cu debursări pe parcursul anului în valoare de 47 mil EUR. În perioada de referință au fost inițiate peste 70 de proiecte finanțate de UE în favoarea Republicii Moldova, cu un buget planificat total de peste 132 mil EUR.

Programarea anuală a asistenței externe din partea UE pentru 2015 face parte din Cadrul Unic de Sprijin pentru Republica Moldova 2014-2017, cu un buget de la 335 mil EUR la 410 mil EUR, dintre care circa 60 % din suma angajată constituie suport bugetar. Pilonii principali sunt: Reforma administrației publice; Agricultură și dezvoltare rurală și Reforma poliției și gestionarea frontierelor.

UE este implicată activ în sprijinirea dezvoltării mediului socio-economic în RM, în special în zonele rurale și zonele mai puțin dezvoltate economic, și contribuie la dezvoltarea politicilor financiare, comerciale și de gestiune administrativă, dezvoltarea societății civile, agriculturii, IMM-urilor, cu un aport semnificativ și la domeniul educației și formării profesionale.

O pondere considerabilă în planurile anuale de acțiuni cu UE revine *Programelor de suport bugetar sectorial*. Conform Hotărârii Guvernului nr. 561 din 19.08.2015, “suportul bugetar sectorial” este asistență financiară a bugetului prin transferul de mijloace financiare de la o țară/organizație internațională donatoare pentru implementarea programului sau strategiei de dezvoltare a sectorului. În anul 2015 șase programe sectoriale s-au aflat în derulare.

Anul de Contractare	Statutul	Programul	Data semnării	Data finalizării	Suma Planificată	Suma Debursată
2013	În derulare	Reforma justiției	25/09/2013	24/09/2017	58200000	28200000
2014	În derulare	Liberalizarea regimului de vize	11/07/2014	10/07/2018	20000000	5811000
2014	În derulare	Reformare a sectorului energetic (extins)	12/06/2014	05/12/2015	10000000	0
2014	În derulare	Reformă a învățământului vocațional	11/07/2014	10/07/2017	25000000	0
2013	În derulare	Stimularea Economică a Zonelor Rurale – (ESRA)	14/12/2012	18/12/2014	14000000	13160000
2014	În derulare	Reforma managementului finanțelor publice	17/11/2014	16/11/2019	33000000	8000000
2014	În derulare	Implementarea Acordului de zona de liber schimb aprofundat și cuprinzător	17/11/2014	16/11/2018	25000000	8000000
2015	În derulare	Stimularea Economică a Zonelor Rurale – (ESRA, extins)	27/05/2014	25/11/2016	12000000	0
2015	În derulare	Agricultură și Dezvoltare rurală (ENPARD)	16/12/2015	15/12/2020	53000000	0

Tab 1: Programe de Suport Bugetar în derulare în 2015, EUR

Sursa: Delegația UE la Chișinău

Este de menționat că, din cauza instabilității politice și a crizei financiar-bancare din Republica Moldova, debursările pentru suportul bugetar în 2015 au fost suspendate. În cazul întrunirii complete de condiționalități din Acordurile de finanțare curente dintre UE și RM privind suporturile bugetare, în 2015 urmau să fie debursate 31,5 mil EUR. Una dintre condițiile generale pentru debursarea tranșelor din cadrul programelor de suport bugetar este semnarea Acordului cu Fondul Monetar Internațional (FMI) și asigurarea stabilității macroeconomice în țara noastră.

Alte instrumente importante de cooperare cu UE, utilizate pe larg în RM, sunt *Twinning* și *TAIEX*.

Twinning este un instrument de cooperare între o instituție publică într-o țară beneficiară și instituția omoloagă dintr-un stat membru UE într-un anumit domeniu. Acesta are ca scop îmbunătățirea/ modernizarea instituției din țara beneficiară, precum și elaborarea de acte normative noi în conformitate cu acquis-ul UE.

În anul 2015 s-au aflat în proces de desfășurare următoarele 8 proiecte Twinning:

1. Organizarea, eficientizarea și computerizarea proceselor de cartografiere în RM;
2. Consolidarea Agenției de Transplant din RM și asistență în armonizarea legislativă în materie de calitate și siguranță a substanțelor de origine umană;
3. Consolidarea sistemului de parteneriat public-privat în RM;
4. Consolidarea și întărirea auditului public extern în RM;
5. Consolidarea sectorului standardizării și metrologiei în conformitate cu cele mai bune practici din statele membre ale UE;
6. Susținerea modernizării serviciului public în RM în conformitate cu cele mai bune practici ale UE;
7. Consolidarea capacității Băncii Naționale a Moldovei (BNM) în domeniul reglementării și supravegherii bancare;
8. Dezvoltarea și consolidarea capacităților operaționale și instituționale ale Comisiei Naționale ale Pieței Financiare în domeniul reglementării și supravegherii.

La rândul său, TAIEX, un instrument de asistență tehnică și schimb de informații, gestionat de Direcția Generală Extindere a Comisiei Europene, acordă suport țărilor partenere în vederea transpunerii, aplicării și punerii în vigoare a legislației UE. Referitor la utilizarea instrumentului TAIEX al UE în Republica Moldova, menționăm că în 2015 au fost efectuate 22 de vizite de studii, au fost organizate 10 ateliere de lucru și 16 misiuni ale experților.

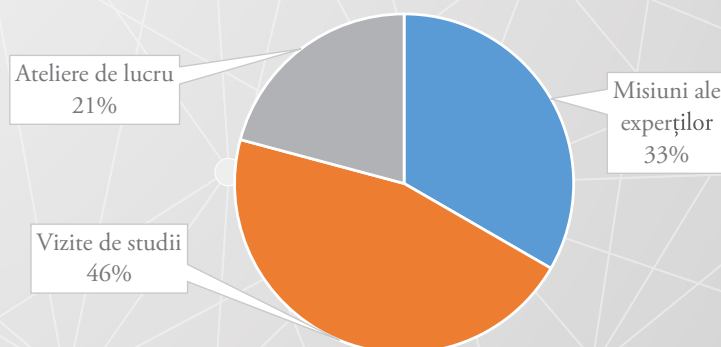


Fig 15: Utilizarea instrumentului TAIEX al UE în Republica Moldova
Sursa: Comisia Europeană.

Susținerea Îmbunătățirii Sistemului de Guvernare și Management (SIGMA) este o inițiativă comună a OCDE și a Uniunii Europene, finanțată în principal de către UE.

În cadrul Instrumentului European de Vecinătate, SIGMA acordă asistență Republicii Moldova începând cu anul 2009. În martie 2015, urmare a unei solicitări din 2014, Ministerul Finanțelor a reiterat necesitatea efectuării de către SIGMA a unui studiu privind managementul și performanța întreprinderilor de stat în Republic Moldova.

Agenția Achiziții Publice, cu suportul SIGMA, a elaborat o nouă lege cu privire la achizițiile publice. Pentru punerea în aplicare a prevederilor legii, a fost solicitată asistența SIGMA pentru elaborarea principiilor de creare a unui organ independent pentru soluționarea contestațiilor cu privire la achizițiile publice.

În aprilie 2015, Delegația UE în Chișinău a solicitat SIGMA să efectueze o revizuire și evaluare a administrației din Republica Moldova în baza metodologiei ”măsurării de referință” a SIGMA, elaborată recent pentru țările Instrumentului de Asistență pentru Preaderare (IPA), în cadrul ”Principiilor administrației publice”. Principiile și metodologia au fost elaborate de SIGMA în perioada 2013-2014 și cu succes testate în țările IPA în 2015.

Pe parcursul anului 2015 experții SIGMA au lucrat asupra proiectului Raportului de evaluare a administrației publice din RM.

IV.2 Statele Unite ale Americii

În anul 2015 cel mai mare partener de dezvoltare al Republicii Moldova au fost Statele Unite ale Americii. La 22 ianuarie 2010 Guvernul Republicii Moldova și Corporația Provocările Mileniului (CPM) au semnat Acordul Compact. După aprobarea Acordului de către Parlamentul Republicii Moldova și îndeplinirea condițiilor, Programul Compact a intrat în vigoare la 1 septembrie 2010. Durata de implementare a Programului Compact a fost de cinci ani de la data intrării sale în vigoare și a expirat la 1 septembrie 2015.

Valoarea totală a Programului a fost de 262 mil USD, care a cuprins următoarele componente:

1) Proiectul de *reabilitare a drumului Sărăteni-Soroca* cu valoarea totală de 111 mil USD.

Datorită gestiunii eficiente a proiectului au fost făcute economii care au permis extinderea porțiunii de drum reabilitat de la 93 km, prevăzute de Acordul Compact, până la 96 km. Totodată, au fost reconstruiți circa 32,2 km de drumuri locale. De asemenea, au fost construite patru sensuri giratorii, circa 22 km de trotuare în localitățile amplasate de-a lungul drumului, au fost iluminați circa 20 de km de drum, au fost instalați circa 12 km de parapet din metal, instalate peste 2 mii semne rutiere și peste 9000 de obiecte reflectorizate pentru traseu în porțiunile de drum periculoase etc. Este necesar de menționat că, în cadrul lucrărilor de reabilitare au fost deschise peste 1300 locuri de muncă temporare.

2) Proiectul *tranziția la agricultura performantă* cu valoarea totală de 125 mil USD.

Proiectul a inclus activități integrate într-un cadru logic. Astfel, aproximativ 2/3 din bugetul total al proiectului a fost dedicat activității de reabilitare a sistemelor de irigare ce a permis reabilitarea a 10 sisteme, din care 6 sunt localizate pe râul Nistru (Lopatna, Jora de Jos, Criuleni, Coșnița, Puhăceni, Roșcani) și 4 sunt pe râul Prut (Blindești, Grozești, Leova, Chircani - Zîrnești). În rezultatul intervenției Programului, suprafața de deservire a sistemelor reabilite este de aproximativ 12 mii hectare de teren agricol.

Activitatea de “reformare a sectorului de irigare” a vizat: (i) asigurarea aranjamentelor pentru gestionarea eficientă a Sistemelor Complexe de Irigare reabilite prin crearea asociațiilor utilizatorilor de apă, instruirea acestora, echiparea și dotarea cu echipamente specializate și (ii) derularea activităților menite să consolideze gestionarea eficientă a resurselor de apă.

Activitatea “facilitarea accesului la finanțe în agricultură” s-a axat pe sprijinirea investițiilor în infrastructura post-recoltare și echipamentelor agricole sub formă: (i) de împrumuturi obținute prin intermediul băncilor comerciale și (ii) a unui program de cumpărare în rate.

În perioada de implementare a Programului au fost examinate, aprobate și debursate 73 credite în sumă totală de 12,4 mil USD. Investițiile creditate din acces la Activități de Finanțare în Agricultură au generat capacități frigorifice de depozitare cu o capacitate totală de peste 32 000 tone. Pe parcursul anului 2015, în cadrul Programului în rate au fost debursate 4,59 mil USD

către 80 de beneficiari pentru procurarea în leasing a echipamentelor și tehnicii agricole.

Activitatea “creșterea vânzărilor în agricultura performantă” a vizat dezvoltarea competitivității sectorului agricol, cu un accent pe producerea, prelucrarea și comercializarea culturilor cu valoare înaltă, printr-o combinație de asistență tehnică, instruire, câmpuri de demonstrare, consultanță și servicii de informații despre piețele agricole, activitate implementată de Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

3) *Costurile de administrare* în valoare de 27 mil USD, care au inclus: monitorizarea și evaluarea, serviciile agentului fiscal și agentului de procurări, serviciile de audit, comunicare, instruire, cheltuieli administrative, etc.

De asemenea, este de menționat că, în anul 2015 prin anvelopa USAID s-au angajat 30,62 mil USD.

Pentru pilonul de cooperare cu USAID - *Creștere Economică*, în anul 2015 erau active următoarele proiecte:

1. Creșterea Competitivității prin Capital Uman și Inovație (CE-WIN) - 21,9 mil USD;
2. Proiectul Competitivitatea Agricolă și Dezvoltarea Întreprinderilor (ACED) - 17 mil USD;
3. Proiectul Comerț, Investiții, și Reglementarea Activității de Întreprinzător (BRITE) - 9 mil USD;
4. Proiectul Development Credit Authority (DCA) - 11 mil USD.

Pentru pilonul de cooperare cu USAID - *Guvernare Justă și Democratică*, în anul 2015 erau active următoarele proiecte:

1. Proiectul Parteneriatele din Moldova pentru o Societate Civilă Sustenabilă - 8,8 mil USD;
2. Programul Consolidarea Responsabilității Politice și Angajamentului Civic în Moldova - 6 mil USD;
3. Programul pentru Consolidarea Instituțiilor Statului de Drept - 8,6 mil USD;
4. Proiectul pentru susținerea autorităților publice locale - 12,5 mil USD;
5. Proiectul de Reabilitare și Construcție a Rețelei de Apă și Canalizare a Stației de Epurare a Apelor Uzate din orașul Telenеști - 0,5 mil USD;

Totodată, în 2015 USAID a inițiat Proiectul Centrului de Excelență în TIC (ICTEC) în valoare de 2 mil USD și a continuat finanțarea Programului Bibliotecilor Globale în Moldova - Novateca, în valoare de 12,9 mil USD, care nu se încadrează în cei doi piloni menționați.

Au fost active și proiectele administrate de USAID/Washington:

1. Western NIS Enterprise Fund - un fond de investiții în valoare de \$150 mil pentru Moldova și Ucraina pentru perioada 06/1995 – 08/2016;
2. Children in Moldova are cared for in safe and secure families - 4,4 mil USD.

IV.3. Banca Mondială

De la aderarea Republicii Moldova la Banca Mondială (BM) în 1992, aproximativ 1 miliard USD au fost alocați pentru circa 50 proiecte în țară. Corporația Financiară Internațională a investit 259 mil USD în 24 proiecte din diferite sectoare, iar Agenția de Garantare Multilaterală a Investițiilor a oferit garanții în suma totală de 95 mil USD. Ambele instituții sunt membri ai Grupului Băncii Mondiale.

Strategia de Parteneriat cu Țara pentru anii 2014-2017 a BM, cu un buget de circa 570 mil. USD, prevede susținerea Republicii Moldova în creșterea economică și reducerea sărăciei. Strategia se axează pe trei piloni: (i) Creșterea competitivității; (ii) Consolidarea capitalului uman și minimizarea riscurilor sociale și (iii) Promovarea unei Moldove ecologice, curate și rezistente.

În anul 2015, portofoliul Băncii Mondiale includea 9 proiecte active cu angajamentul total de 335,3 mil USD:

- 1.Reforma educației în Moldova - 40 mil USD (AID - Agenția de Dezvoltare Internațională);
- 2.Îmbunătățirea eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică - 40,5 mil USD (BIRD - Banca Internațională de Reconstrucție și Dezvoltare);
- 3.Agricultura competitivă - 30 mil USD (AID);
- 4.Modernizarea sistemului sănătății - 30,8 mil USD (AID);
- 5.Consolidarea eficienței rețelei de protecție socială - 37 mil USD (AID);
- 6.Managementul dezastrelor și riscurilor climatice - 12 mil USD(AID);
- 7.Ameliorarea competitivității II - 45 mil USD (AID + BIRD);
- 8.Transformarea electronică a guvernării - 20 mil USD(AID);
- 9.Îmbunătățirea drumurilor locale - 80 mil USD (AID + BIRD).

În vederea implementării primului pilon legat de *creșterea competitivității*, serviciile consultative și de analiză ale Corporației de Finanțare Internațională (CIF) și BM, cu sprijinul Proiectului de ameliorare a competitivității II (PAC-II), în 2015 au oferit suport Guvernului întru buna realizare a acțiunilor legate de dezvoltarea exportului, prioritatea fiind acordată companiilor cu potențial înalt.

Componenta granturilor din cadrul PAC-II, lansată în septembrie 2015, acordă finanțare pentru proiecte din sectorul privat orientate spre dezvoltarea și promovarea exporturilor. Această cofinanțare este disponibilă pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM) exportatoare și urmărește drept scop ameliorarea competitivității companiilor autohtone.

Pe lângă PAC-II, Proiectul CIF de reformă a climatului investițional sprijină reformele de îmbunătățire a climatului de afaceri și de sporire a competitivității. În 2015 proiectul a contribuit la îmbunătățirea cadrului de reglementare a activității de întreprinzător și elaborarea politicilor în domeniul atragerii investițiilor.

Prin intermediul Proiectului agricultură competitivă în Moldova, în 2015 CIF a finalizat o

tranzacție de finanțare a pre-exportului în sumă de 30 mil USD cu un grup agroindustrial major. De asemenea, în 2015 BM a alocat 12 mil USD de resurse AID pentru a finanța compensarea cultivatorilor de fructe afectați de restricțiile impuse de Federația Rusă asupra importurilor. Această tranzacție a oferit producătorilor agricoli locali oportunități mai bune, integrându-i în piețele internaționale cu valoare adăugată mai înaltă.

În vederea implementării celui de-al doilea pilon legat de *consolidarea capitalului uman și minimizarea riscurilor sociale*, au fost realizate progrese bune în implementarea unor reforme în educație, sistemul de evaluare a elevilor fiind perfecționat. În sectorul sănătății, acoperirea cu asigurare medicală a atins ținta pentru anul 2017 de 85 procente în 2015, dar aceasta a fost rezultatul faptului că gospodăriile casnice cu venituri mai mari au acceptat asigurarea medicală obligatorie.

În ce privește cel de-al treilea pilon legat de *promovarea unei Moldove ecologice, curate și rezistente*, progresul realizat în cadrul acestui pilon a fost determinat de obținerea rezultatelor în adaptarea și schimbarea climei și gestionarea îmbunătățită a resurselor naturale. Au fost realizate progrese substanțiale în domeniul capacității de a prognoza vreme severă și de a răspunde corepunzător. De asemenea, au fost utilizate granturi investiționale pentru a asigura producătorii agricoli cu informații despre tehnicile practice de adaptare la riscurile climaterice.

Este de menționat că, până la finele anului 2015, 408 201 de persoane au beneficiat de serviciile publice implementate în contextul Proiectului de transformare electronică a guvernării (e-Transformare) și 2224 de funcționari publici au fost instruiți pe acest subiect. Prin intermediul portalurilor guvernamentale Servicii Publice și Open Data au fost elaborate servicii publice electronice, precum e-factura, e-viza, e-integritate, e-aplicații pentru cazierul judiciar și licențierea activității (e-cazier), e-înregistrarea în sistemele de asigurări sociale și medicale, sistemul de gestionare a registrelor și actelor guvernamentale, etc.

IV.4 Agențiile Organizației Națiunilor Unite

De la începutul prezenței și activității sale în Republica Moldova (din 1992), ONU este susținătorul principal al discuțiilor privind drepturile omului și egalitatea de gen, precum și partenerul Republicii Moldova în progresele sale pe calea integrării europene.

Cooperarea cu Organizația Națiunilor Unite se realizează conform domeniilor prevăzute de Cadrul de Parteneriat (CP) ONU – Republica Moldova 2013-2017, cu următorii piloni de bază: (i) guvernare democratică, justiție, egalitate și drepturile omului; (ii) dezvoltarea capitalului uman și incluziunea socială; (iii) mediul, schimbările climatice și gestionarea riscurilor dezastrelor.

Valoarea estimativă a programelor ONU planificate și implementate în perioada 2013-2017 atinge 180 mil USD.

Din punctul de vedere al implementării CP 2013-2017, în anul 2015 susținerea și cooperarea cu ONU a fost extrem de importantă pentru Guvernul Republicii Moldova în următoarele domenii: combaterea corupției, traficul de ființe umane și droguri, promovarea democrației și guvernării eficiente, sănătate, protecție socială, dezvoltarea sectorului privat etc.

În vederea implementării primului pilon - *guvernare democratică, justiție, egalitate și drepturile omului*, în anul 2015 ONU a oferit expertiză și consiliere politică, a prezentat cele mai bune practici pe domenii, a contribuit la consolidarea capacităților instituționale și de advocacy în domeniul justiției, a participat la aplicarea legii anticorupție, a susținut sectorul migrației, cel de gestionare a frontierelor și a siguranței alimentare.

Astfel, din iunie 2015, PNUD acordă sprijin Centrului Național Anticorupție, în timp ce Oficiul Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului (OHCHR) a publicat primul său raport în care a examinat legăturile între corupție și drepturile omului.

De asemenea, ONU a continuat să consolideze capacitățile electorale. Peste 20.000 de ofițeri electorali și reprezentanții ai partidelor politice au beneficiat de instruirii pe dimensiunea de gen în vederea pregătirii pentru alegerile locale din iunie. O campanie de educare a alegătorilor s-a axat pe participarea femeilor, a minorităților etnice și a persoanelor cu dizabilități. Pentru prima dată sistemul informațional electoral a generat date dezagregate pe gen privind alegătorii activi, candidații și oficiali aleși.

Procesul de descentralizare, la fel, a marcat progrese datorită sprijinului ONU. După inițiativa pilot în 74 de localități, un nou sistem de descentralizare fiscală a fost introdus în 2015, oferind autorităților publice locale o mai mare autonomie bugetară și responsabilitate sporită. Adicional, sistemul de bugetare bazat pe performanță a fost derulat în toate cele 898 autorități publice locale pentru bugetul din 2016.

La implementarea celui de-al doilea pilon – *dezvoltarea capitalului uman și incluziunea socială*, multiple inițiative au fost desfășurate în domeniul social și cel al sănătății. Pentru a sprijini ocuparea forței de muncă și a activităților de liber profesionist, ONU a creat o rețea de cinci centre de dezvoltare inovativă a carierei. Tinerii antreprenori din întreaga țară, inclusiv regiunea Transnistreană, au creat companii noi, care vor oferi 160 de noi locuri de muncă dintre care mai mult

de 80 la suta vor fi pentru femei. Un număr de 60 de companii de pe ambele maluri ale Nistrului au beneficiat de servicii de consultanță în afaceri, și-au consolidat legăturile de afaceri și au semnat noi acorduri de cooperare.

Asistența ONU a susținut reforma sistemului de sănătate prin consolidarea și avansarea îmbunătățirii administrației sectorului de sănătate. Legea privind controlul tutunului, elaborată cu asistența ONU și pe deplin armonizată cu Convenția Cadru privind controlul tutunului, a fost adoptată în 2015. Aceasta va aborda problema fumatului de tutun și va aduce câștiguri substanțiale de sănătate întregii populații.

Multiple documente de politici și programe strategice au fost elaborate cu asistență tehnică și de specialitate a ONU, printre care: proiectul de program național HIV și TB, măsuri ce prevad un mediu sigur pentru persoanele care își injectează droguri în timp ce sunt în detenție, reforme legislative pentru eliminarea barierelor legate de vârstă pentru accesul la servicii medicale de calitate.

Datorită avansării agendei dezinstituționalizării, progrese constante s-au înregistrat în asigurarea dreptului copiilor la un mediu familial. Din 2010 până în 2015, numărul de copii sub 18 ani în instituții a scăzut cu 46 la sută. La rândul său, Cancelaria de Stat, prin intermediul Secretariatului permanent al Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului, pentru perioada 2015 a efectuat următoarele activități în domeniul fortificării capacităților instituționale: lansarea paginii web a Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului (www.cnpdc.gov.md); organizarea vizitelor de monitorizare în teritoriu; organizarea și desfășurarea meselor rotunde.

Biroul pentru relații cu diaspora din cadrul Cancelariei de Stat, în parteneriat cu agențiile ONU din Republica Moldova, a fost implicat în facilitarea implementării proiectelor naționale și internaționale în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării. Rezultatele tangibile s-au înregistrat în asigurarea sinergiei instituționale/ organizaționale în domeniul migrației și dezvoltării, îmbunătățirea mecanismelor existente și a resurselor de date, monitorizarea cadrului instituțional, și parteneriatele mutual benefice între țările implementatoare.

Pe compartimentul combaterii traficului de ființe umane, cu suportul financiar și de expertiză al ONU în Republica Moldova, Guvernul RM a reușit să implementeze pe perioada anilor 2013-2015 proiecte ce țin de prevenirea și asistența victimelor traficului de ființe umane și cazurile de risc de trafic de ființe umane, cât și de prevenire și combatere a oricărei forme de abuz și exploatare față de copii.

La implementarea celui de-al treilea pilon - *mediul, schimbările climatice și gestionarea riscurilor dezastrelor*, suportul de către PNUD a fost acordat la elaborarea Strategiei privind diversitatea biologică a Republicii Moldova pentru anii 2015-2020 și a Planului de acțiuni, care prevede gestionarea durabilă a biodiversității, în conformitate cu angajamentele internaționale ale Republicii Moldova.

Institutul Hidrometeorologic de Stat din Moldova a fost susținut în a deveni membru al Centrului european MeteoAlarm. Drept rezultat, a avut loc sporirea capacităților sale, procesarea informațiilor în timp real și elaborarea avertismentelor orientate spre impact.

În 2015 s-a elaborat și s-a revizuit planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020. O evaluare a culturilor a fost pregătită pentru 2015, un an de secetă severă, iar ONU a sporit capacitățile instituțiilor publice relevante pentru implementarea unor mecanisme mai bune de protecție a plantelor.

ONU a sprijinit dezvoltarea unei noi industrii - cea a energiei din biomasă. În parteneriat cu Agenția pentru Eficiență Energetică, 300 de aplicații ai licitației de încălzire pe bază de biomasă au devenit beneficiari ai mecanismelor de subvenționare. La fel, în șapte localități s-au stabilit parteneriate de tip public - privat pentru întreținerea echipamentelor.

Guvernul Republicii Moldova, în colaborare cu ONU, a organizat pe data de 2 noiembrie 2015 Atelierul de lucru “Adoptarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă la contextul Republicii Moldova”, cu participarea reprezentanților ai Oficiului Regional al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare din Istanbul, ai Comisiei Economice a ONU pentru Europa, ai oficiului UN Women (Fondul Națiunilor Unite pentru Femei) în Moldova, precum și reprezentanților ministerelor și altor autorități publice centrale.

Anul 2016 este unul important pentru cooperarea dintre Republica Moldova și echipa de țară a ONU. Acesta este primul an de implementare a noilor Obiective de Dezvoltare Durabilă din Agenda 2030, care a fost aprobată la Summit-ul ONU (25-27 septembrie 2015) și a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2016.

Echipa de țară a ONU este, în prezent, la etapa de demarare a procesului de formulare a unui nou Cadru de Asistență pentru Dezvoltare (UNDAF), care va înlocui Cadru de parteneriat 2013-2017 al ONU-Republica Moldova, la expirarea acestuia. Cancelaria de Stat urmează să fie un partener strategic al ONU în formularea noului UNDAF.

IV.5 România

Cooperarea în domeniul asistenței oficiale pentru dezvoltare dintre Guvernul Republicii Moldova și cel al României a fost inițiată în anul 2007 și s-a intensificat considerabil din anul 2010.

În acest sens, la 27 aprilie 2010 a fost semnat Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor nerambursabil în valoare de 100 mil EUR, acordat de România Republicii Moldova.

Sectoarele prioritare de cooperare, conform acordului, sunt:

- Infrastructura de transport;
- Unități de învățământ;
- Asistență umanitară (inclus ca prioritate prin Protocolul adițional 1);
- Sectorul energetic (inclus ca prioritate prin Protocolul adițional 2);

- Domeniul protecției mediului și schimbărilor climaterice (inclus ca prioritate prin Protocolul adițional 3). Protocolul adițional 4 a extins și uniformizat perioada de contribuție și perioada de valabilitate a Acordului, constituind 10 ani de la data intrării în vigoare a Acordului. Pentru proiectele în domeniul protecției mediului și schimbărilor climaterice perioada de contribuție este de 8 ani.

- Reabilitarea, extinderea, modernizarea și/sau renovarea de construcții, aparținând instituțiilor publice din Republica Moldova (inclus ca prioritate prin Protocolul adițional 5).

Până la finele anului 2015, din suma totală de 100 mil EUR au fost valorificați 32,2 mil EUR, fiind finanțate următoarele proiecte:

1. Proiectul „Inundații la Cotul Morii” – 7 mil EUR (debursați în anul 2014);
2. Proiectul „Gazoductul Iași-Ungheni” – 5,2 mil EUR (debursați în anul 2014);
3. Programul de asistență tehnică și financiară acordată de Guvernul României pentru instituțiile preșcolare din Moldova – 20 mil EUR (debursați în anul 2014).

Alte 21,97 mil EUR din acordul de 100 mil EUR urmează a fi valorificați corespunzător în anul 2016:

1. 3 mil EUR pentru Programul de asistență tehnică pentru instituțiile preșcolare;
2. 2 mil EUR pentru alte proiecte de infrastructură socială;
3. 15 mil EUR pentru proiectele din domeniul protecției mediului și schimbărilor climatice;
4. 1,97 mil EUR pentru Proiectul „Stația Back-to-back Vulcănești-Chișinău”.

Pe lângă Acordul de 100 de mil EUR menționat mai sus, România, în perioada 2007-2015, a acordat asistență în valoare estimativă de cca 31 mil EUR din cadrul bugetului AOD a României, după cum este prezentat în graficul de mai jos.

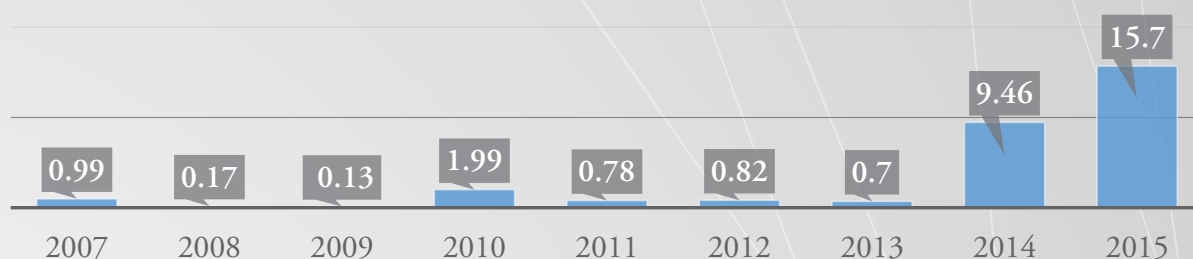


Fig 16: Asistența României pentru Republica Moldova, mil. EUR (în afara acordului de 100 mil EUR)

Sursa: Ambasada României

La data de 7 octombrie 2015, la Chișinău, a fost semnat Acordul privind asistența financiară rambursabilă între Republica Moldova și România în valoare de 150 mil EUR, cu termen de cinci ani și tragerea împrumutului în trei tranșe. Prima tranșă în sumă de 60 de mil EUR, prevăzută pentru anul 2015, nu a fost debursată.

Adițional, România este implicată activ, alături de Republica Moldova, în proiecte de cooperare transfrontalieră, sprijinite de Uniunea Europeană, menite să contribuie la dezvoltarea și coeziunea statelor participante.

În domeniul educației, România oferă burse de studii pentru elevii și studenții din Republica Moldova în 45 de universități din România. Pentru anul 2015 au fost oferite 5000 de locuri, valoarea burselor fiind de cca 16 mil EUR.





Direcția Monitorizare și Evaluare,
Direcția Generală Coordonarea Politicilor, Asistenței Externe și Reformă a
Administrației Publice Centrale
CANCELARIA DE STAT
Republica Moldova, Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale 1



Anexa 1: Sumarul chestionarului de evaluare.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE		Documentul-tip pentru elaborarea raportului anual privind progresele în implementarea proiectelor și programelor de asistență externă în sector 2015	
Donatorul	Numărul de proiecte implementate	Buget integral al proiectelor (EUR)	
		Grant	Credit
Uniunea Europeană	10	966 444,78 EUR	6 005 100 EUR
Guvernul SUA	5	956 915 USD	
Estonia	2	1 698 456 MDL	
Guvernul României	2		
Polonia	1		
Republica Federală Germania	2		
Suedia	1		
Organizația Internațională pentru Migrație	1		
Agenția Internațională pentru Dezvoltare	1		
Fundația Est Europeană	1		
UNDP	1		
Ministerul Federal de Interne al Austriei	1		
Mecanismul Norvegian	1		
Konrad Adenauer Stiftung	1		
	1		
Din bugetul integral al asistenței externe au fost:			Buget (MDL)
Planificați spre debursare (în anul de raportare)			
Reflectați în bugetul public național (planificate în bugetul anului de raportare)			
<i>De facto</i> debursate (în anul de raportare)			85 371 000
Utilizate sistemele naționale de management al finanțelor publice și de procurări*			Buget (EUR)
Executarea bugetului			
Raportarea financiară			
Auditare			
Procurări			
Sumele planificate în buget pentru următorii 4 ani (EUR)			
2016	2017	2018	2019
85 100 000			

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI INDUSTRIEI ALIMENTARE		Documentul-tip pentru elaborarea raportului anual privind progresele în implementarea proiectelor și programelor de asistență externă în sector 2015	
Donatorul	Numărul de proiecte implementate	Buget integral al proiectelor (EUR)	
		Grant	Credit
IFAD	1	7 182 603,61	IFAD - 11 787 963,1 EUR
GJ	2	EUR	IDA- 28 260 000 USD
Programul de Securitate Alimentară a Comisiei	1		BEI FV- 75 000 000 euro
Europene (PSACE)	1	6 690 000 USD	BEI LM – 120 000 000
PNUD-PEBM	1		EUR
Guvernul SUA	1		
BM	1		
SIDA	1		
GEF	1		
BEI	1		
	2		
Din bugetul integral al asistenței externe au fost:			Buget (EUR)
Planificați spre debursare (în anul de raportare)			IFAD - 5 287 960,1 EUR BM - 5 227 431 USD BEI – 12 500 000 EUR
Reflectați în bugetul public național (planificate în bugetul anului de raportare)			IFAD - 3 178 420,8 EUR GJ – 0 CE – 0 PNUD-PEBM-0 SUA – 4 137 233 EUR
De facto debursate (în anul de raportare)			IFAD - 2 496 621,5 euro GJ – 2021084 EUR CE-0 PNUD-PEBM-0 SUA-4137233 EUR BM-5 089 747 USD BEI – 7 738 200 EUR
Utilizate sistemele naționale de management al finanțelor publice și de procurări*			Raportarea conform cerințelor MF și MAIA
Executarea bugetului			3 679 236
Sumele planificate în buget pentru următorii 3 ani (EUR)			
2016	2017	2018	
IFAD - 3 956 420,8 EUR BM - 1 280 157 USD BEI FV – 10 000 euro	IFAD - 4 904 208,1 euro BM - 353 700 USD(30/06/2017) BEI FV - 12,8 mii euro	IFAD - 3 837 556,5 euro BEI LM - 25,2 mii euro	

MINISTERUL APĂRĂRII		Documentul-tip pentru elaborarea raportului anual privind progresele în implementarea proiectelor și programelor de asistență externă în sector	
BEI LM - 20 000 euro		BEI LM - 23,5 mii euro	2015
Donatorul	Numărul de proiecte implementate	Buget integral al proiectelor (EUR)	
		Grant	Credit
Fondul Special de Încredere NATO/ Parteneriatul pentru Pace Guvernul SUA OSCE	1 5 1	5 438 856 + 1 150 000 USD	
Din bugetul integral al asistenței externe au fost:			Buget (EUR)
Planificați spre debursare (în anul de raportare)			0
Reflectați în bugetul public național (planificate în bugetul anului de raportare)			0
De facto debursate (în anul de raportare)			0
Utilizate sistemele naționale de management al finanțelor publice și de procurări*			Buget (EUR)
Executarea bugetului			
Raportarea financiară			
Auditare			
Procurări			
Sumele planificate în buget pentru următorii 3 ani (EUR)			
2016	2017	2018	
1 500 000	2 100 000	1 700 000	

MINISTERUL CULTURII		Documentul-tip pentru elaborarea raportului anual privind progresele în implementarea proiectelor și programelor de asistență externă în sector 2015	
Donatorul	Numărul de proiecte implementate	Buget integral al proiectelor (euro)	
		Grant	Credit
Guvernul României	3	2 800 000	
Din bugetul integral al asistenței externe au fost:			Buget (euro)
Planificați spre debursare (în anul de raportare)			618 000
Reflectați în bugetul public național (planificate în bugetul anului de raportare)			618 000
<i>De facto</i> debursate (în anul de raportare)			223 800
Utilizate sistemele naționale de management al finanțelor publice și de procurări*			Buget (euro)
Executarea bugetului			0
Raportarea financiară			0
Auditare			0
Procurări			0
Sumele planificate în buget pentru următorii 3 ani			
2016	2017	2018	
1 865 000	580 000	0	

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI CONSTRUCȚIILOR		Documentul-tip pentru elaborarea raportului anual privind progresele în implementarea proiectelor și programelor de asistență externă în sector 2015	
Donatorul	Numărul de proiecte implementate	Buget integral al proiectelor (EUR)	
		Grant	Credit
Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA) Ministerul Afacerilor Externe al României Guvernul Germaniei – Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei	4 1 1 5	7 132 512	13 400 000
Din bugetul integral al asistenței externe au fost:			Buget (EUR)
Planificați spre debursare (în anul de raportare)			4 128 271
Reflectați în bugetul public național (planificate în bugetul anului de raportare)			9 960 353
<i>De facto</i> debursate (în anul de raportare)			9 960 353
Utilizate sistemele naționale de management al finanțelor publice și de procurări*			Buget (EUR)
Executarea bugetului			3 679 236
Raportarea financiară			
Auditare			
Procurări			
Sumele planificate în buget pentru următorii 3 ani (EUR)			
2016	2017	2018	
3 922 275	3 442 380	936 039	

MINISTERUL ECONOMIEI	Documentul-tip pentru elaborarea raportului anual privind progresele în implementarea proiectelor și programelor de asistență externă în sector 2015		
	Donatorul	Numărul de proiecte implementate	Buget integral al proiectelor (euro)
		Grant	Credit
UE	9	24 905 425,04	14 209 923,4
Banca Mondială	6		
USAID	1		
BERD	2		
BEI	1		
Guvernul Japoniei	1		
Guvernul Norvegiei	3		
Guvernul Poloniei	1		
SIDA	4		
Din bugetul integral al asistenței externe au fost:		Buget (euro)	
Planificați spre debursare (în anul de raportare)		24 867 067,36	
Reflectați în bugetul public național (planificate în bugetul anului de raportare)		22 125 462,06	
De facto debursate (în anul de raportare)		14 812 218,48	
Sumele planificate în buget pentru următorii 3 ani			
2016	2017	2018	
38 979 661,9	54 200 898,9	35 793 940,2	

MINISTERUL EDUCAȚIEI		Documentul-tip pentru elaborarea raportului anual privind progresele în implementarea proiectelor și programelor de asistență externă în sector 2015	
Donatorul	Numărul de proiecte implementate	Buget integral al proiectelor (euro)	
		Grant	Credit
Banca Mondială	4	36 905 722	1 839 797
UE	2		
UNICEF	2		
ADA (KulturKontakt)	10		
LED	6		
Fundația SOROS	2		
LUMOS	2		
FISM	1		
USAID	1		
GIZ	1		
Turcia	2		
Cehia	1		
România	2		
SUA	2		
Republica Coreea	1		
Slovacia	1		
Caritas Elveția	2		
Campania Globală pentru Educație	1		
Hope and Homes for Children	2		
Din bugetul integral al asistenței externe au fost:			Buget (euro)
Reflecții în bugetul public național (planificate în bugetul anului de raportare)			7 168 775
<i>De facto</i> debursate (în anul de raportare)			5 219 086
Sumele planificate în buget pentru următorii 3 ani			
2016	2017		2018
15 192 677	8 758 132		

MINISTERUL FINANTELOR	Documentul-tip pentru elaborarea raportului anual privind progresele în implementarea proiectelor și programelor de asistență externă în sector 2015		
Donatorul	Numărul de proiecte implementate	Buget integral al proiectelor	
		Grant	Credit
UE Banca Mondială SIDA Slovacia Republica Populară Chineză Guvernul Turciei OSCE	6 2 1 1 1 1 1	EUR 47 200 000 SEK 16 600 000	14 209 923,4
Din bugetul integral al asistenței externe au fost:			Buget (euro)
Planificați spre debursare (în anul de raportare)			
Reflectați în bugetul public național (planificate în bugetul anului de raportare)			2 500 000
<i>De facto</i> debursate (în anul de raportare)			1 900 000

MINISTERUL JUSTIȚIEI		Documentul-tip pentru elaborarea raportului anual privind progresele în implementarea proiectelor și programelor de asistență externă în sector 2015	
Donatorul	Numărul de proiecte implementate	Buget integral al proiectelor (euro)	
		Grant	Credit
UE Consiliul Europei Guvernul SUA Guvernul României Guvernul federal al Germaniei Guvernul Regatului Norvegiei, NORLAM BERD Fundația “FAMIGLIA DEFANTI” (Italia) Fundația “Regina Pacis” (Italia- România)	4 1 1 1 1	1 000 000.0 (DIP) +1 790 700.0 (OCP)	39 000 000.0 (DIP)
Din bugetul integral al asistenței externe au fost:			Buget (euro)
Reflectați în bugetul public național (planificate în bugetul anului de raportare)			730 500
<i>De facto</i> debursate (în anul de raportare)			0
Utilizate sistemele naționale de management al finanțelor publice și de procurări*			Buget (euro)
Executarea bugetului			24384,0
Raportarea financiară			24384,0
Sumele planificate în buget pentru următorii 3 ani (EUR)			
2017	2018		2019
2 800 000	15 171 400		21 124 400

MINISTERUL MEDIULUI		Documentul-tip pentru elaborarea raportului anual privind progresele în implementarea proiectelor și programelor de asistență externă în sector 2015	
Donatorul	Numărul de proiecte implementate	Buget integral al proiectelor (euro)	
		Grant	Credit
Uniunea Europeană	10	7 562 677	3 609 802
Fondul Global de Mediu	3		
Banca Europeană de Investiții	2		
Fondul Multilateral pentru implementarea Protocolului de la Montreal	2		
Agencia Cehă pentru Dezvoltare	2		
Agencia Austriacă pentru Dezvoltare	2		
Consiliul Europei			
Facilitatea Investițiilor pentru Vecinătate	1		
Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare	1		
Banca Mondială			
Agencia Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare	1		
Programul Națiunilor Unite pentru Mediu	1		
Din bugetul integral al asistenței externe au fost:			Buget (euro)
Planificați spre debursare (în anul de raportare)			11 172 479
Reflecții în bugetul public național (planificate în bugetul anului de raportare)			28 495
<i>De facto</i> debursate (în anul de raportare)			11 172 479
Utilizate sistemele naționale de management al finanțelor publice și de procurări*			Buget (euro)
Executarea bugetului			11 172 479
Sumele planificate în buget pentru următorii 3 ani			
2016	2017	2018	
3 678 203	288 190		

MINISTERUL MUNCII, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI FAMILIEI		Documentul-tip pentru elaborarea raportului anual privind progresele în implementarea proiectelor și programelor de asistență externă în sector 2015	
Donatorul	Numărul de proiecte implementate	Buget integral al proiectelor (USD)	
		Grant	Credit
Banca Mondială	1		36 000 000
Din bugetul integral al asistenței externe au fost:			Buget (USD)
Planificați spre debursare (în anul de raportare)			1 364 000
Reflectați în bugetul public național (planificate în bugetul anului de raportare)			1 364 000
<i>De facto</i> debursate (în anul de raportare)			942 200
Utilizate sistemele naționale de management al finanțelor publice și de procurări*			Proiectul se administrează prin sistemul trezorerial
Executarea bugetului			
Raportarea financiară			Trimestrial Banca Mondiala/ lunar Ministerul Finanțelor
Auditare			Anual de Curtea de Conturi
Procurări			Ghidurile Băncii Mondiale
Sumele planificate în buget pentru următorii 3 ani (USD)			
2016	2017	2018	
1 163 200	775 500		

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII		Documentul-tip pentru elaborarea raportului anual privind progresele în implementarea proiectelor și programelor de asistență externă în sector 2015	
Donatorul	Numărul de proiecte implementate	Buget integral al proiectelor (EUR)	
		Grant	Credit
SDC	7	19 009 705	2 371 524
GIZ	1		
GAVI	1		
FG	4		
OMS	1		
UNECE	1		
UE	4		
UNICEF	3		
UNPFA	3		
UNAIDS	1		
UNODC	1		
TIKA	3		
Guvernul Japoniei	6		
Guvernul României	1		
AIEA	1		
Banca Mondială	1		
Guvernul Cehiei	1		
Guvernul Norvegiei	4		
	1		
Din bugetul integral al asistenței externe au fost:			Buget (EUR)
Planificați spre debursare (în anul de raportare)			23 302 341
Reflectați în bugetul public național (planificate în bugetul anului de raportare)			5 792 039
<i>De facto</i> debursate (în anul de raportare)			21 381 229
Utilizate sistemele naționale de management al finanțelor publice și de procurări*			Buget (EUR)
Executarea bugetului			2 883 542
Raportarea financiară			5 130 425
Auditare			2 887 777
Procurări			64 245
Sumele planificate în buget pentru următorii 3 ani (EUR)			
2017	2018	2019	
14 148 963	16 760 694	-	

MINISTERUL TEHNOLOGIEI INFORMAȚIEI ȘI COMUNICAȚIILOR		Documentul-tip pentru elaborarea raportului anual privind progresele în implementarea proiectelor și programelor de asistență externă în sector 2015	
Donatorul	Numărul de proiecte implementate	Buget integral al proiectelor (euro)	
		Grant	Credit
Consiliul Europei	1	6 506 741	
Comisia Europeană	1		
Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor	1		
USAID, SIDA și companiile naționale și multinaționale din sector	1		
Ministerul Științei, Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și Planificării al Republicii Coreea	1		
Ministerul Afacerilor Externe al Regatului Suediei	1		
Din bugetul integral al asistenței externe au fost:			Buget (euro)
Planificați spre debursare (în anul de raportare)			0
Reflectați în bugetul public național (planificate în bugetul anului de raportare)			0
<i>De facto</i> debursate (în anul de raportare)			252 187
Utilizate sistemele naționale de management al finanțelor publice și de procurări*			Buget (euro)
Executarea bugetului			0
Raportarea financiară			0
Auditare			0
Procurări			0
Sumele planificate în buget pentru următorii 3 ani			
2016	2017	2018	
0	0	0	

MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII DRUMURILOR		Documentul-tip pentru elaborarea raportului anual privind progresele în implementarea proiectelor și programelor de asistență externă în sector 2015	
Donatorul	Numărul de proiecte implementa te	Buget integral al proiectelor (euro)	
		Grant	Credit
BERD BEI Comisia Europeană	3 3 3	43 200 000	497 500 000
Din bugetul integral al asistenței externe au fost:			Buget (euro)
Planificați spre debursare (în anul de raportare)			0
Reflectați în bugetul public național (planificate în bugetul anului de raportare)			32 632 531, 77
De facto debursate (în anul de raportare)			32 632 527, 92
Utilizate sistemele naționale de management al finanțelor publice și de procurări*			Sistemul Plați Directe (Banca/Antreprenor); Raportarea Ministerul Finanțelor, MTID; Auditul se efectuează anual de către companii eligibile pentru Bănci în conformitate cu Standardele Internaționale de audit; Procurările se efectuează în conformitate cu cerințele donatorilor externi.
Sumele planificate în buget pentru următorii 3 ani			
2016	2017	2018	2019
176 795 000	114 129 000	86 045 000	18 720 000

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI		Documentul-tip pentru elaborarea raportului anual privind progresele în implementarea proiectelor și programelor de asistență externă în sector 2015	
Donatorul	Numărul de proiecte implementate	Buget integral al proiectelor (EUR)	
		Grant	Credit
Comisia Europeană	19	5 617 244	
NATO	2		
CRDF	1		
SCOPES	2		
STCU	7		
BSB (UE)	1		
Fondul Internațional Visegrad	2		
Din bugetul integral al asistenței externe au fost:			Buget (EUR)
Planificați spre debursare (în anul de raportare)			1 463 543
Reflectați în bugetul public național (planificate în bugetul anului de raportare)			1 463 543
<i>De facto</i> debursate (în anul de raportare)			942 200
Utilizate sistemele naționale de management al finanțelor publice și de procurări*			Buget (EUR)
Executarea bugetului			
Raportarea financiară			
Auditare			
Procurări			
Sumele planificate în buget pentru următorii 3 ani (EUR)			
2016	2017	2018	
1 418 700	2 967 800	2 694 700	

AGENȚIA RELAȚII FUNCIARE ȘI CADASTRU		Documentul-tip pentru elaborarea raportului anual privind progresele în implementarea proiectelor și programelor de asistență externă în sector 2015	
Donatorul	Numărul de proiecte implementate	Buget integral al proiectelor (EUR)	
		Grant	Credit
Comisia Europeană Guvernul Regatului Norvegiei	1 1	1 199 589	
Din bugetul integral al asistenței externe au fost:			Buget (EUR)
Planificați spre debursare (în anul de raportare)			611 116
Reflectați în bugetul public național (planificate în bugetul anului de raportare)			
<i>De facto</i> debursate (în anul de raportare)			1 438 470
Utilizate sistemele naționale de management al finanțelor publice și de procurări*			Buget (EUR)
Executarea bugetului			
Raportarea financiară			
Auditare			
Procurări			
Sumele planificate în buget pentru următorii 3 ani (EUR)			
2016	2017		2018

BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ		Documentul-tip pentru elaborarea raportului anual privind progresele în implementarea proiectelor și programelor de asistență externă în sector 2015	
Donatorul	Numărul de proiecte implementate	Buget integral al proiectelor	
		Grant	Credit
UE	1		
SIDA	1		
UNDP	1		
UNFPA	1		
ILO	2		
ROMÂNIA	1		
CEHIA	1		
Banca Mondială	3		
Din bugetul integral al asistenței externe au fost:			Buget
Planificați spre debursare (în anul de raportare)			
Reflectați în bugetul public național (planificate în bugetul anului de raportare)			
<i>De facto</i> debursate (în anul de raportare)			
Utilizate sistemele naționale de management al finanțelor publice și de procurări*			Buget
Executarea bugetului			
Raportarea financiară			
Auditare			
Procurări			
Sumele planificate în buget pentru următorii 3 ani (USD)			
2016	2017	2018	
39 464			

Anexa nr.2: Lista proiectelor de asistență externă în curs de implementare în anul 2015.

ID	Denumirea proiectului	Data inițială de începere Data inițială de finisare	Donatorul	Angajamente curente (EUR)	Sectorul DAC
87211477184	Programul transnațional de cooperare Dunăre	01/02/2015 31/01/2018	Agenția de Dezvoltare a Austriei	479 930	MULTISECTOARE
87211424908	Abilitarea victimelor violenței în familie și traficului de ființe umane în regiunea transnistreană a Republicii Moldova	01/05/2013 31/12/2015	Principatul Liechtenstein	123 122,13	ALTE INFRASTRUCTURI SOCIALE ȘI SERVICII
872111646690	Susținerea instituțiilor naționale pentru drepturile omului conform recomandărilor organismelor internaționale ONU și Evaluării Periodice Universale	01/01/2015 31/12/2016	Regatul Norvegiei	253 111,58	GUVERNUL ȘI SOCIETATEA CIVILA
872111646689	Consolidarea capacităților tehnice ale instituțiilor naționale pentru protecția și promovarea drepturilor omului	01/01/2015 31/12/2016	Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei	2 416 436	GUVERNUL ȘI SOCIETATEA CIVILA
872113757201	Elaborarea Planului de management pentru suprimarea eşalonată a hidroclorfluorocarburilor (HCFC) – HPMP, faza II	03/11/2014 31/12/2015	Fondul Multilateral pentru implementarea Protocolului de la Montreal	15 969,34	MULTISECTOARE
87211136625	Suport pentru dezvoltarea și implementarea programelor naționale privind adaptarea și promovarea managementului integrat al dăunătorilor	01/01/2015 31/12/2016	Organizația pentru Alimentație și Agricultură	343 726,98	AGRICULTURA
87211136631	Dezvoltarea Strategiei Naționale și a Planului de acțiuni pentru resursele genetice animale și programul	01/01/2015 31/10/2016	Organizația pentru Alimentație și Agricultură	261 887,22	AGRICULTURA

	de ameliorare genetică a vacilor de lapte				
87211166663	Proiectul ESCO Moldova	01/11/2014 31/12/2018	Fondul Global de Mediu	1 161 858,97	MULTISECTOARE
872113757199	Pregătirea contribuției naționale la Acordul din 2015 în temeiul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei	03/02/2015 03/02/2015	Fondul Global de Mediu	200 000	MULTISECTOARE
872113757200	Structura instituțională pentru implementarea Protocolului de la Montreal în Moldova (faza VIII)	11/11/2014 31/07/2016	Fondul Multilateral pentru implementarea Protocolului de la Montreal	69 334	MULTISECTOARE
87211287306	Consolidarea presei independente și a educației mediatice în Republica Moldova	22/09/2014 30/09/2015	Departamentul de Stat al Statelor Unite	298 847	EDUCAȚIE
872112737287	Crearea Registrului Vitivinicol în Republica Moldova	14/01/2015 13/01/2017	Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională	168 180,7	AGRICULTURA
87211797305	Modernizarea Spitalului raional Ocnița	31/03/2015 31/03/2016	Amabasada Japoniei în Moldova	69 990,71	SĂNĂTATE
87211797304	Modernizarea Spitalului raional Șoldănești	31/03/2015 31/03/2016	Amabasada Japoniei în Moldova	89 227,62	SĂNĂTATE
87211797303	Îmbunătățirea echipamentului medical în cadrul Centrului de Sănătate Criuleni	31/03/2015 31/03/2016	Amabasada Japoniei în Moldova	57 426,34	SĂNĂTATE
87211797321	Modernizarea Spitalului Raional Dondușeni	31/03/2015 31/03/2016	Amabasada Japoniei în Moldova	93 856	SĂNĂTATE
87211797317	Modernizarea echipamentului în cadrul Maternității municipale din Chișinău nr.2	31/03/2015 31/03/2016	Amabasada Japoniei în Moldova	70 087,57	SĂNĂTATE
87211797320	Modernizarea Spitalului raional Nisporeni	31/03/2015 31/03/2016	Amabasada Japoniei în Moldova	95 516	SĂNĂTATE
87211797374	Îmbunătățirea managementului dispozitivelor	06/04/2015 15/05/2017	Agenția Japoneză pentru	1 213 522,65	SĂNĂTATE

	medicale în Republica Moldova		Cooperare Internațională		
872113796780	Patrularea comună pe segmentul frontierei comune verzi/albastre între Republica Moldova și Ucraina	24/12/2014 25/12/2017	Comisia Europeană	3 200 000	GUVERNUL ȘI SOCIETATEA CIVILĂ, PREVENIREA ȘI SOLUȚIONARE A CONFLICTELOR, PACE ȘI SECURITATE
87211566511	Sprijin acordat sistemelor de executare, probațiune și reabilitare în Moldova	27/10/2014 26/04/2017	Delegația Uniunii Europene în Moldova	1 790 700	GUVERNUL ȘI SOCIETATEA CIVILĂ
872112356507	Îmbunătățirea statisticilor regionale în Republica Moldova	10/11/2014 10/11/2016	Uniunea Europeană	2 000 000	GUVERNUL ȘI SOCIETATEA CIVILĂ
872111646653	Construcția punctului de trecere comun al frontierei la Palanca, în Republica Moldova	01/01/2015 31/12/2018	Comisia Europeană	5 218 921,35	CONSTRUCȚII
87211487302	Suport pentru modernizarea serviciului public din Republica Moldova în conformitate cu cele mai bune practici ale UE	23/03/2015 23/03/2017	Uniunea Europeană	1 218 920,06	GUVERNUL ȘI SOCIETATEA CIVILĂ
87211926801	O dezvoltare energetică durabilă în orașul Orhei	22/12/2014 22/02/2018	Uniunea Europeană	1 000 698,6	GENERAREA ȘI FURNIZAREA DE ENERGIE
87211926805	Modernizarea și economisirea energiei pentru iluminarea stradală	31/12/2014 31/12/2016	Uniunea Europeană	400 000	GENERAREA ȘI FURNIZAREA DE ENERGIE
87211926668	Sursele regenerabile de energie și eficiența energetică pentru clădirile publice (REEPB)	22/12/2014 22/12/2017	Comisia Europeană	1 200 000	MULTISECTOR
872112947172	Crearea sistemului integrat de dezvoltare durabilă a sectorului apicol în Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova	01/01/2015 31/12/2016	România	157 382	AGRICULTURA
87211797318	Proiect privind renovarea și utilizarea secțiilor IMSP Institutul Mamei și Copilului	30/11/2014 30/11/2015	România	1 000 000	SĂNĂTATE, SĂNĂTATE DE BAZĂ

872111296143	Suport în producerea fructelor și legumelor cu valoare de piață adăugată	25/08/2014 25/11/2016	Agencia de Dezvoltare a Cehiei	230 000	AGRICULTURA
87211926671	Combaterea traficului de ființe umane și a crimei organizate – Faza 2	06/09/2014 06/03/2019	Uniunea Europeană	499 650	GUVERNUL ȘI SOCIETATEA CIVILĂ
872113907381	Consolidarea capacității Organizațiilor Societății Civile prin participarea incluzivă a copiilor și părinților marginalizați în societate	13/01/2015 12/01/2018	Uniunea Europeană	335 045,72	EDUCAȚIE
872113907283	Programul Cultural II al Parteneriatului Estic : Unitatea de Dezvoltare a Capacitatilor Culturale	01/02/2015 31/01/2018	Comisia Europeană	716 000	ALTE INFRASTRUCTURI SOCIALE ȘI SERVICII
872113907208	Bugetul public este la fel bugetul meu	23/12/2014 31/01/2017	Uniunea Europeană	207 479,9	GUVERNUL ȘI SOCIETATEA CIVILĂ
872111667380	Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii IV	15/03/2015 15/03/2018	Comisia Europeană	1 825 421,4	GUVERNUL ȘI SOCIETATEA CIVILĂ, PREVENIREA ȘI SOLUȚIONARE A CONFLICTELOR, PACE ȘI SECURITATE
872112137806	H.E.L.P. – Helping Elderly Lonely Persons (Ajutorul Persoanelor Singurate în Etate)	01/07/2015 30/06/2018	Agencia de Dezvoltare a Austriei	150 000	ALTE INFRASTRUCTURI SOCIALE ȘI SERVICII
872112697795	Stabilirea unui sistem sigur de eliminare a apelor reziduale în orașul Cantemir – Moldova	01/07/2015 31/01/2016	Agencia de Dezvoltare a Austriei	398 360	APĂ ȘI CANALIZARE
87211277739	Construcția / reabilitarea sistemului de canalizare în satul Copceac, Unitatea Teritorială Autonomă Gagauză	01/03/2015 31/03/2017	Ministerul Federal pentru Cooperare al Germaniei	446 336	APĂ ȘI CANALIZARE
872111567781	Proiectul de dezvoltare a Anchetei forței de muncă conform noului standard internațional	01/07/2015 30/06/2016	Organizația Internațională a Muncii	36 694,5	ALTE INFRASTRUCTURI SOCIALE ȘI SERVICII
87211312784	Programul „A doua linie de apărare” (SLD)	30/07/2013 29/07/2014	Departamentul Energetic al Statelor Unite	45 433,76	GUVERNUL ȘI SOCIETATEA CIVILĂ

872113217776	”Evaluarea reformelor în cadrul Ministerului afacerilor interne a Republicii Moldova: Viziune Exterioară și Perspectiva pe Interior”.	25/06/2015 31/12/2015	Ambasada Statelor Unite ale Americii	35 258,56	GUVERNUL ȘI SOCIETATEA CIVILĂ
Idea_2430	Proiectul „Consolidarea sistemului de educație profesională tehnică din Moldova” (CONSEPT, numit anterior CSPPT)	01/10/2007 31/12/2014	Serviciul de Dezvoltare al Liechtenstein	2 630 261	EDUCAȚIE, ÎNVĂȚĂMÂNT SECUNDAR
872112727780	Ambulanțe pentru serviciile medicale de urgență din Republica Moldova	16/07/2015 30/09/2015	Republica Slovacă	60 000	SĂNĂTATE
872112727807	Monitorizarea implementării Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană	15/06/2015 29/02/2016	Agenția Slovacă de Cooperare Internațională în Dezvoltare	49 970	GUVERNUL ȘI SOCIETATEA CIVILĂ
87211797684	Consolidarea controlului tuberculozei în Republica Moldova (2015-2017, Centrul PAS)	01/07/2015 31/12/2017	Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei	6 116 310 (buget)	SĂNĂTATE
87211797710	Consolidarea controlului Tuberculozei în Republica Moldova (2015-2017 UCIMP)	01/07/2015 31/12/2015	Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei	7 957 826 (buget) - ciorna	SĂNĂTATE, SĂNĂTATE DE BAZĂ
872113907712	eTwinning NSS	01/01/2015 31/12/2015	Delegația Uniunii Europene în Moldova	110 000	EDUCAȚIE, EDUCAȚIE - nivel nespecificat
872113907782	Promovarea europeanizării mai profunde a Republicii Moldova - EMA	01/09/2014 28/02/2016	Uniunea Europeană	79 250	EDUCAȚIE, ÎNVĂȚĂMÂNT POST-SECUNDAR
872113907794	Consolidarea capacității Băncii Naționale a Moldovei în domeniul reglementării și supravegherii bancare în contextul cerințelor UE	30/06/2015 24/06/2017	Uniunea Europeană	1 187 678,13 (buget)	SERVICIILE FINACIARE ȘI BANCARE
872113907793	Drepturi pentru mine și tine – participarea copiilor în educație și societate	01/07/2015 30/06/2018	Uniunea Europeană	299 077,92 (buget)	GUVERNUL ȘI SOCIETATEA CIVILĂ

872112117791	Sprijin pentru Guvernul Republicii Moldova în vederea consolidării capacității laboratoarelor medico-legale ale Ministerului Afacerilor Interne	01/03/2014 01/12/2015	Delegația Uniunii Europene în Moldova	4 400 000 (buget)	GUVERNUL ȘI SOCIETATEA CIVILĂ, PREVENIREA ȘI SOLUȚIONARE A CONFLICTELOR, PACE ȘI SECURITATE
872113907803	Dezvoltarea și consolidarea capacităților operaționale și instituționale ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare în domeniul reglementării și supravegherii prudențiale	05/08/2015 04/08/2017	Uniunea Europeană	1 241 199,66 (buget)	SERVICIILE FINANCIARE ȘI BANCARE
872111744277	Îmbunătățirea statisticilor industriale și dezvoltarea de indicatori de performanță industriale pentru analiza relevant pentru politica monetară în țările CSI	04/06/2012 30/10/2015	Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială	1 050 000	AFACERI ȘI ALTE SERVICII
87211313949	Dezvoltarea turismului transfrontalier prin promovarea Conacului Manuc Bey, Complexului Mortuar Elena Ioan Cuza și Conacului Blesciunov	30/10/2013 30/08/2015	Uniunea Europeană	686 505,27	TURISM
87211313840	Cooperare interdisciplinară transfrontalieră pentru prevenirea dezastrelor naturale și reducerea poluării mediului în Euroregiunea Dunărea de Jos	01/11/2013 31/08/2015	Uniunea Europeană	220 228,47	MULTISECTOR
87211313894	Reducerea efectelor poluării și eroziunii solului	27/11/2013 26/09/2015	Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova	321 819	MULTISECTOR
87211314283	Inventarierea transfrontalieră a solurilor degradate – GRING	03/12/2013 03/10/2015	Programul Operațional Comun România-Ucraina-	103 600	MULTISECTOR

			Republica Moldova		
87211314595	Protecția frontierelor împotriva amenințărilor cauzate de animale fără adăpost	18/12/2013 17/10/2015	Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova	13 675	AGRICULTURA
87211315506	Politica europeană de vecinătate și bună guvernare	15/10/2012 14/10/2015	Comisia Europeană	22 496	EDUCAȚIE
87211314287	Eco-orășe – o viziune comună în aria transfrontalieră	17/12/2013 17/10/2015	Comisia Europeană	1 134 255	MULTISECTOR
872114318032	Facilitarea implementării priorității 9 a Strategiei Uniunii Europene pentru regiunea Dunării	01/01/2016 31/12/2016	Comisia Europeană	57 000	EDUCAȚIE, EDUCAȚIE - nivel nespecificat
87211198059	Asistență tehnică pentru îmbunătățirea reformei managementului finanțelor publice în Republica Moldova	29/10/2015 29/10/2018	Comisia Europeană	3 327 500	SERVICIILE FINANCIARE ȘI BANCARE
872114348052	Suport pentru Consiliul Concurenței	11/11/2015 11/11/2017	Delegația Uniunii Europene în Moldova	1 899 200	GUVERNUL ȘI SOCIETATEA CIVILĂ
872113907299	Activitățile Oficiilor Naționale Erasmus+ în sprijinul Programului Erasmus+ și a experților în domeniul reformei învățământului superior în perioada 2015-2017	01/01/2015 31/12/2017	Delegația Uniunii Europene în Moldova	282 849,69	EDUCAȚIE, ÎNVĂȚĂMÂNT POST-SECUNDAR
872113907972	Patrimoniu cultural: Oportunitate pentru îmbunătățirea angajamentului civic (CHOICE)	20/06/2015 20/06/2017	Uniunea Europeană	54 356,4	GUVERNUL ȘI SOCIETATEA CIVILĂ
872113907632	Probleme de dezvoltare economică a UE și relațiile Republicii Moldova cu Uniunea Europeană (EUREM)	01/09/2014 31/08/2017	Comisia Europeană	40 320	EDUCAȚIE, ÎNVĂȚĂMÂNT POST-SECUNDAR

872113907633	Experiențe ERASMUS MUNDUS – Extinderea de formare (EMBER)	15/07/2013 14/07/2017	Comisia Europeană	127 900	EDUCAȚIE, ÎNVĂȚĂMÂNT POST-SECUNDAR
872113907963	Modelarea schimbării sociale durabile în țările din Vecinătatea Estică prin consolidarea asistențelor sociali și a asociațiilor lor	01/08/2015 31/01/2018	Uniunea Europeană	269 853 (buget)	GUVERNUL ȘI SOCIETATEA CIVILĂ
872113908006	E@P Connect	01/07/2015 30/06/2020	Uniunea Europeană	2 131 497 (buget)	COMUNICAȚIILE